Jaargang 115. Vrijdag, 25 Julij 1856. No. 89.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Keuring van Vuilniswagens.

De fungerende OPZIGTER der STRAATVUILNIS te *Groningen* brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de **KEURING** der **WAGENS**, bedoeld in art. 13 van het Reglement van Politie van den 29sten Junij 1856, zal plaats hebben op **Maandag den 28sten Julij 1856**, des namiddags te 3 uur, op de RADEMARKT alhier.

Men wordt gewaarschuwd, dat **alleen GEHEEL OVERDEKTE WAGENS** ter **Keuring** zullen kunnen worden aangeboden.

GRONINGEN, 21 Julij 1856.

De Opzigter voornoemd:
E. BÜTTINGER.

De **JONGELIEDEN**, die wenschen geplaatst te worden het zij op het **STEDELIJK GYMNASIUM**, het zij op de daartoe **VOORBEREIDENDE KLASSE**, worden uitgenoodigd zich daartoe vóór of uiterlijk op den **16den Augustus eerstk.** schriftelijk aan te melden bij den onderergeteekende, met opgave van hunnen ouderdom en der klasse, waarop zij verlangen toegelaten te worden, onder overlegging van een BEWIJS van VOLDAAN te hebben aan de VERORDENINGEN omtrent de VACCINE. Het EXAMEN van TOELATING zal gehouden worden MAANDAG den 25sten Augustus, des morgens 10 uur, aan het LOCAAL van het GYMNASIUM.

GRONINGEN, 24 Julij 1856.

De Rector van het Gymnasium:
Mr. J. A. SCHNEITHER.

RAADSVERGADERING,
Zaturdag den 26sten Julij 1856, 's voormiddags te 11½ uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

TURKIJE.

Volgens berigten uit Konstantinopel van den 10den dezer, was de maarschalk *Pelissier* in die stad aangekomen en ontvangen door *Ruchdi*-pacha, den minister van oorlog. De genoemde bevelhebber had voorts bezoeken ontvangen van *Elhem*-pacha en van *Kiamil*-pacha. De eerstgenoemde Turksche staatsman had hem namens den Sultan, de tweede namens de Porte geluk gewenscht met de wijze, waarop hij de krijgsoperatiën tegen Rusland had bestuurd. Daarna was de maarschalk door den Franschen gezant den Sultan voorgesteld, die hem met veel geestdrift had bedankt voor de door hem zoowel als door Keizer *Napoleon* aan Turkije verleende ondersteuning. Den 12den Julij zou eene groote wapenschouwing plaats hebben, gevolgd door een' maaltijd in het paleis van Dolma-Baytche. — Den 14den zou de maarschalk de terugreis naar Frankrijk aannemen, te gelijk met de generaals *Duhesme*, *Delamarre* en *Sol*. De maarschalk zal te Marseille namens den Keizer door den generaal *Espinasse* worden begroet.

Het hoofdkwartier van het Turksche leger in Klein-Azië zal, onder de leiding en het toezigt van Engelsche ingenieurs, naar Gzirghian worden verlegd. Deze officieren hebben in last om zorg te dragen, dat de militaire weg tusschen de laatstgenoemde plaats en Erzerum in zeer goeden staat worde gebragt en gehouden. Tweeëntwintig bataljons van onderscheidene regementen zullen in verschillende rigtingen van Erzerum aftrekken, en eenige zijn reeds alhier aangekomen om naar Varna en van daar naar Konstantinopel te worden overgescheept. Gisteren zijn twee bataljons infanterie aan boord gebragt van een Turksch stoomschip, ten einde naar Battun te worden gevoerd, met last om de bevolking van Agiara, welke het gezag des Sultans heeft miskend, te bedwingen en tot rede te brengen.

De Sultan heeft aan *Ali*-pacha een levenslang pensioen verleend van 100,000 piasters (*f* 10,000) per maand, ter belooning van zijnen ijver op het congres te Parijs aan den dag gelegd.

GRIEKENLAND.

Van het geschenk, dat de baron *v. Sina* aan Griekenland gegeven heeft, zullen 60,000 drachma's worden aangewend tot het stichten van een weeshuis voor meisjes, onder bescherming der Koningin; — 80,000 voor een gasthuis voor blinden, mede onder toezigt van H. M.; — 60,000 voor den aanbouw van een stadshuis; — 30,000 voor de betrekkingen van de slagtoffers van de cholera. Een bedrag van 300,000 drachma's zal op renten worden uitgezet om daaruit de belooningen te vinden voor de toekomstige leden der akademie, en 540,000 voor den bouw dezer akademie, waarvoor de heer *Hansen*, van Weenen, die het observatorium heeft gebouwd, de ontwerpen zal leveren.

ITALIE.

Men schrijft uit Rome van den 10den Julij, dat de Koning van Napels aan den Paus eene aanmerkelijke som gelds heeft geboden voor het grondgebied, hetwelk deze binnen de Napelsche grenzen bezit, te weten de vorstendommen Benevent en Ponte-Corvo. De Koning zou thans op die aanwinst van grondgebied bijzonder veel prijs stellen, omdat hij vreest dat de Fransche troepen, welke in den Kerkelijken Staat gelegerd zijn, ook derwaarts zouden kunnen trekken. De koop was, naar te Rome gezegd werd, reeds gesloten.

Volgens berigten uit Turijn, zullen aldaar de eerst gevormde plannen tot versterking van Alessandria opgegeven worden wegens de daaraan verbonden kosten van vijftien millioen; daarentegen zoude men hetzelfde stelsel volgen, dat generaal *Totleben* voor Sebastopol van toepassing bragt, waardoor de kosten slechts vier millioen zouden bedragen. Men wil weten dat het Sardinische kabinet, alvorens bevel te geven tot het uitvoeren der nieuwe vestingwerken van Alessandria, zijne bondgenooten, Frankrijk en Engeland, heeft geraadpleegd, en dat, naar het schijnt, de regeringen dezer beide staten hare goedkeuring aan dien maatregel hebben gegeven.

Den 14den Julij is eene afdeeling der genie van Turijn vertrokken, om een aanvang te maken met de versterkingswerken.

— Te Tarento, in het koningrijk Napels, zijn onlangs door de politie een aantal huiszoekingen gedaan, en onderscheidene aanzienlijke ingezetenen in hechtenis genomen, als verdacht van deelneming aan eene republikeinsche zamenzwering. De stad Tarento heeft den naam van uiterst koningsgezind te zijn, en draagt daar roem op; de inwoners waren dan ook ontsteld en verslagen, toen zij vernamen, welke vermoedens tegen eenigen van hen opgerezen waren, en zij besloten den Koning hunne verknochtheid te betuigen bij een adres, hetwelk door al de inwoners zal onderteekend worden.

SPANJE.

De regtstreeksche berigten aangaande den opstand te Madrid ontvangen, behelzen nadere bijzonderheden van hetgeen den 15den en 16den dezer aldaar voorviel.

De rust was den 16den te 2½ uur te Madrid hersteld; de stad heeft het aanzien alsof zij stormenderhand ware ingenomen. Het oproer, dat gewoed heeft, is dan ook onder de velen, welke Madrid aanschouwde, gewis een der hevigste.

De geheele nationale garde van Madrid, met uitzondering van slechts twee compagniën, heeft aan den strijd deel genomen. Talloos waren de barrikaden, in de stad opgerigt, en verdedigd door de nationale gardes en het volk. De eerste barrikade, die de troepen aantastten, was die der straat Mayor. Daar voerde generaal *Concha* het bevel en sneuvelden vele personen. Het aantal der troepen was te groot, daar *O'Donnell* talrijke troepen te Madrid vereenigd en bevolen had des noods geheele wijken der hoofdstad plat te schieten. De opstandelingen waren genoodzaakt na een hardnekkigen, doch vruchteloozen strijd de door hen ingenomen punten te verlaten. Zij verlangden eene wapenschorsing, die hun voor twee uren werd toegestaan.

Den 15den, 's avonds, een uur voor middernacht, verkeerde Madrid in diepe duisternis, daar de gaslantaarns niet waren ontstoken, en werd het geweervuur met de meeste hevigheid voortgezet.

Den 16den 's morgens te 4½ uur hebben de generaals *Dulce* en *Serrano*, die *O'Donnell* krachtig bijstonden, aan het hoofd van eene talrijke magt infanterie, kavallerie en infanterie bezit genomen van het plein Mayor; hiervan was een nieuw gevecht het gevolg, en tot 12 uur bulderde het geschut.

Te midden van den strijd echter werden de opstandelingen door hunne aanvoerders verlaten, vooral ten gevolge van het wegblijven van *Espartero*, die zijne volgelingen op het plein Mayor verwacht hadden om de miliciens toe te spreken, daar hij aan de afgevaardigden van het congres, de plegtige verzekeringen gedaan had van zijne liefde tot de vrijheid. Dit was het sein tot hunne nederlaag.

De troepen en opstandelingen hebben blijken van bijzonderen moed gegeven. Een bataljon jagers, met minié-buksen gewapend, had aan de regering goede diensten bewezen. Van hetzelve waren echter niet minder dan 150 man, waaronder verscheidene officieren, buiten gevecht gesteld. De beide over hetzelve bevel voerende hoofd-officieren waren gesneuveld. De verliezen der opstandelingen zijn veel aanzienlijker. De hospitalen zijn overgevuld met gekwetsten.

Men begroot het getal dooden en gekwetsten op ongeveer 2000, waarvan het meerendeel uit de burgerij.

Het schijnt dat *Espartero* zich den 17den nog in Madrid bevond. Hij had zijn' intrek genomen, volgens sommigen, ten huize van den broeder van den generaal *Gurrea*, volgens anderen, in het hôtel der Britsche ambassade. Hij bleef onzijdig en in de Spaansche hoofdstad werd verzekerd, dat *Espartero* had verklaard, zich eer voor 't hoofd te zullen schieten, dan zich aan de insurgenten aan te sluiten.

Het is echter niet waar dat *Espartero* in het hôtel der Britsche ambassade de wijk heeft genomen. Hij is den 18den naar Almagro vertrokken. Zijn gedrag is meer zwak dan vijandig.

Volgens een dagblad van Madrid, heeft de Fransche gezant, de markies *de Turgot*, een werkzaam aandeel aan de jongste voorvallen te Madrid genomen. De gezant, die in weerwil van de grootste hitte, in het vooruitzigt op de ernstigste gebeurtenissen op zijnen post gebleven is, heeft bevel gegeven, alle gewonden in het hospitaal St. Louis der Franschen op te nemen. Hij heeft de Koningin gedurende de laatste dagen niet verlaten. Het corps diplomatiek begaf zich insgelijks in het paleis. Men merkte algemeen de afwezigheid van lord *Howden* op, hetgeen men in verband brengt met het gerucht, dat *Espartero* bij dezen eene schuilplaats heeft gevonden.

Den 18den was het te Madrid rustig; de ontwapening der nationale garde was voltooid.

De opstand zal zich nu waarschijnlijk over de provinciën gaan verspreiden. Saragossa is thans het brandpunt, vanwaar alle verzet tegen het nieuwe bewind uitgaat. De militaire en burgerlijke overheden te Saragossa hebben zich tot eene junta van tegenstand vereenigd onder het voorzitterschap van den generaal *Falcon*, en eene proclamatie uitgevaardigd, waarin zij verkondigen, dat eene noodlottige gebeurtenis in Madrid heeft plaats gehad, vermits de man, die in Julij 1854 namens de wet is opgestaan, zich thans van het bewind heeft meester gemaakt, ter vernietiging dier zelfde wet, en dat hij het bloed der natie daarvoor doet stroomen.

De junta noodigt de bevolking uit om met de opgestane menigte der hoofdstad gemeene zaak te maken en eene regering te bestrijden, die zich met behulp van schrootvuur aan het land wil opdringen. Zij vermaant evenwel diegenen, welke zich aan haar mogten willen aansluiten, om met matiging te werk te gaan, alle buitensporigheden te vermijden en niet te vergeten, dat wanorde de zaak des vijands zou bevorderen, en regeringloosheid slechts zou strekken om den weg voor het despotismus te banen. De generaal *Gurrea* heeft het bevel over de militie en het volk aanvaard. De Cortès waren den 18den nog niet te Saragossa vergaderd. Volgens den *Constitutionel* echter, zijn reeds 85 afgevaardigden aangekomen om te vergaderen. Geheel Arragon heeft het voorbeeld van Saragossa gevolgd. 5000 man waren van Madrid naar Sarragossa afgezonden. Een gedeelte der bezetting van Pampeluna was insgelijks derwaarts vertrokken.

Er was een gerucht in omloop, dat de opstandelingen te Saragossa onderhandelingen hadden geopend omtrent eene schikking. De troepen zijn te Logrono binnengerukt zonder eenigen wederstand te ontmoeten. De nationale garde van die stad was ontwapend.

Onder de steden die zich in de provincie Catalonië tegen *O'Donnell* verklaard hebben, behooren de vesting Jaca en het stadje Junquera aan den voet der Pyreneeën en niet onbelangrijk wegens deszelfs ligging. Uit andere provinciën ontbreken de tijdingen, doch men hoort beweren, dat de noordelijke en oostelijke provinciën op het punt staan het voorbeeld van Arragon te volgen.

Omtrent een opstand te Sevilla uitgebroken kon men niets met zekerheid mededeelen. In Navarra, Biscaye en Guipuscoa heerschte rust.

De progressistische partij te Santander heeft een pronunciamiento beproefd; de beweging werd spoedig onderdrukt.

De eerste daad van den nieuwen Spaanschen financie-minister is geweest om aan zijne agenten te schrijven, dat de wet op den verkoop der goederen van de geestelijkheid moest worden toegepast.

Er is een nieuw stedelijk bestuur van de hoofdstad benoemd; aan het hoofd daarvan staat de markies *Perales*, gewezen gouverneur van Madrid tijdens de beroerten van Julij 1854. De keuze van dien man, alsmede die der leden van den gemeenteraad, welke uit onderscheidene partijen genomen zijn, bewijst dat het gouvernement zijn programma niet uit het oog verliest.

De regering zoude voornemens zijn de constitutie, zoo als zij door de Cortès is goedgekeurd, af te kondigen; een senaat en eene nieuwe kamer zouden geroepen worden om haar nader te onderzoeken; de nationale garde zou ontbonden worden om op eene andere wijze georganiseerd te worden.

Rios Rosas, minister van binnenlandsche zaken, is voorloopig benoemd tot inspecteur-generaal der nationale garde des koningrijks; terwijl de generaal *Ferrar* als zoodanig van zijne betrekking is ontzet. De kapitein-generaal van Arragon *Falcon* is van zijne betrekking ontzet en zal voor een krijgsraad teregt staan. Daarvoor zullen ook verschijnen de heeren *Lujan* als brigadier en *Zabala* en *Santa-Cruz* als hoofdofficieren.

De gewonde officieren worden tot een hoogeren rang bevorderd, de soldaten die zich hebben onderscheiden, ontvangen het kruis van *Maria Isabella Luïsa*, met eene lijfrente van 360 realen, de gewonden van 720 en zij die door hunne wonden de dienst moeten verlaten van 2190 realen.

Omtrent de bijzondere vergadering der Cortès, die te Madrid is bijeengekomen en op last der regering uiteengedreven, wordt gemeld, dat zij is bijgewoond door 91 leden. Volgens het reglement van orde der Cortès, kunnen 20 leden de vergadering bijeenroepen, en is een getal van vijftig leden toereikende voor het nemen van geldende besluiten. De kamer had geen vacantie genomen, en was slechts tot het besluit gekomen om de afgevaardigden op te roepen, zoodra zulks noodig zou worden bevonden.

DUITSCHLAND.

De Duitsche staten beginnen zich met meer ernst te verzetten tegen de voorgenomen inlijving der Holstein-Lauenburgsche domeinen in den Deenschen staat, daar men die pogingen beschouwt als eene inbreuk op Duitsch grondgebied. Het geeft dan ook aanleiding tot verschillende beschouwingen nopens de tegenwoordige betrekkingen met Denemarken, en men gelooft algemeen, dat de zich van lieverlede ophoopende brandstof vroeger of later tot eene ontploffing zal komen. Bij de geringere bezwaren toch nopens den Sondtol komt nu weder deze inbreuk op de regten der Duitsche hertogdommen. De voorgenomen inlijving komt nu duidelijk aan den dag door den aangekondigden verkoop der Holstein-Lauenburgsche domeinen, en zulks, in weerwil der voorstellen van Oostenrijk en Pruissen. Aan dit alles is eindelijk nog de kroon opgezet door de wet betreffende de Deensche troonsopvolging, welke, door Engeland en Frankrijk goedgekeurd, aan Rusland aanspraak op den Deenschen troon geeft. Uit deze wet kunnen groote gevaren voor Duitschland ontstaan, namelijk, dat deze hertogdommen voor altijd van Duitschland zouden kunnen worden losgescheurd, en wijders, dat Rusland, te eeniger tijd, aanspraken op deze marken kan bekomen, en dan niet alleen in het bezit van den Sond geraken, maar ook eene invloedrijke stem in de Duitsche bondsvergadering erlangen zal, tevens met de gelegenheid om zich in de Duitsche aangelegenheden te mengen.

Om den naderenden storm af te leiden, is dan nu ook de Deensche kamerheer *Reedtz* als onderhandelaar te Weenen verschenen; hij schijnt ook met eene gelijksoortige zending naar Berlijn belast te zijn. In verband hiermede schijnt ook te staan het plotseling vertrek van den Deenschen gezant aan het hof te Weenen, graaf *Bille Brahé*, die zich naar Berlijn begeven heeft, ten einde van daar de reis naar Koppenhage voort te zetten en zijne regering persoonlijk voor te lichten ten aanzien van de belangstelling van Oostenrijk in de handhaving der regten van die vorstendommen. De hoven van Weenen en Berlijn zijn het overigens onderling volkomen eens nopens de houding, welke zij tegenover het Deensche kabinet zullen aannemen.

Men wil te Berlijn weten, dat eerlang het Deensche kabinet eene aanmerkelijke wijziging zal ondergaan. De Koning is toegankelijker voor de vertoogen, welke van onderscheidene zijden hem worden gedaan over de handelwijze der regering ten aanzien van Holstein-Lauenburg.

— Hoe weinig jongelieden tegenwoordig te Weenen in de theologie studeren, blijkt daaruit, dat dit jaar op den 23sten dezer slechts 13 theologanten in de St. Stephanus-kerk tot priester werden gewijd.

In Weenen schijnt men te vreezen, dat de gevolgen van den opstand in Spanje nadeelig zullen zijn voor Italië en dat de stad Parma versterkt zoude worden, ten einde Opper-Italië des te beter te verdedigen. De generaal *de Crenneville*, opperbevelhebber der troepen in het hertogdom, moet reeds vervangen zijn door den generaal *Baumgartner*, vroeger gouverneur en kommandant van Ments.

GROOT-BRITTANJE.

In het Hoogerhuis heeft lord *Clarendon* de opmerkelijke verklaring afgelegd, dat hij Ruslands dralen met het zenden van ambassadeurs als eene verontachtzaming van eerbied jegens de Koningin beschouwde. Lord *Derby* zag hierin geen gunstig teeken voor het lang behoud van den vrede.

Nog heeft de lord, in antwoord op eene interpellatie van lord *Malmesbury*, verklaard, dat de Russen geregtigd waren tot de ontmanteling der vestingen Reni en Ismaïl, doch dat zij de vernieling van Kars gestaakt hadden.

— Maandag zijn door onderscheidene uit het Oosten gekomen oorlogschepen weinig minder dan 7000 soldaten te Portsmouth aan land gezet, die vervolgens voor het grootste gedeelte naar het legerkamp van Aldershot werden gezonden. Het daar gelegerde vreemden-legioen is naar verschillende garnizoensplaatsen verlegd, alvorens te worden ontbonden.

— Uit New-York is berigt ontvangen, dat de kolonel *Frémont* zijne verkiezing tot het presidentschap aanneemt. Hij zegt, volkomen overeen te stemmen met de zienswijze der conventie, verwerpende hij ten hoogste de bewering, dat Amerika het regt heeft, om aan eene andere natie hare bezittingen te ontnemen, omdat die voor Amerika noodig zouden zijn, vermits men zoodoende het eerlijke karakter zoude verliezen, hetwelk de Ver. Staten zich hebben verworven; dat het verwekken van vijandelijkheden ten gevolge van onregtvaardige aanmatigingen, eene opoffering zoude wezen van den vrede en den goeden naam des lands, enz.

— Het schroef-clipperschip *Royal Charter*, dat den 16den Februarij j.l. van Plymouth vertrokken was, is den 16den April te Melbourne in Hobsons baai aangekomen; het heeft alzoo de reis naar Australië in den voorbeeldeloos korten tijd van 59 dagen volbragt, waarvan het 14 dagen stoomkracht gebezigd heeft, terwijl het zich hoofdzakelijk van de zeilen bediend heeft.

Dit zeilschip, hetwelk naar het model der beste clipperschepen gebouwd is, heeft als hulpstuwkracht een stoomtuig van slechts 200 paardenkracht, hetwelk met den voorraad steenkolen niet zoo veel plaats inneemt, dat de ruimte voor de lading en de passagiers te zeer ingekrompen wordt. Het voordeel voor den meerderen spoed van de reis is hierin gelegen, dat men bij het heerschen der passaatwinden van de zeilen partij trekt en bij stilte van den stoom gebruik maakt.

Op de *Royal Charter* is eene drukkerij, waarop het extract-journaal van de reis is gedrukt, ten einde allerwege spoedig verspreid te worden.

De Nederlandsche luitenant van marine *M. H. Jansen*, door dat gouvernement aangewezen om de reis met dat schip mede te maken, ten einde ten aanzien van den bouw en de vaart van dat schip zijne bevindingen te vernemen, bevond zich aan boord van hetzelve. Deze vermeldt, dat de Nederl. zeil-clipper *Kosmopoliet*, naar Java bestemd, tot op 35° Z. Br. en een klein verschil van W. L. in slechts 2 dagen langer, namelijk in 29 dagen, de reis had afgelegd, alhoewel de *Royal Charter* een tiental dagen stoom had kunnen bezigen.

— Het district Natal, in Zuid-Afrika, is door H. Britsche M. tot eene afzonderlijke kolonie verheven, onder den naam van: de kolonie van Natal, en is de heer *J. Scott* tot luitenant-gouverneur over voornoemde kolonie benoemd.

FRANKRIJK.

In den *Moniteur* is het senaats-besluit betreffende het regentschap uitgevaardigd.

— Wegens de gebeurtenissen, die thans in Spanje voorvallen, heeft het Fransche gouvernement gemeend eenige voorzorgmaatregelen te moeten nemen. De minister van oorlog heeft dien ten gevolge eene divisie van 10,000 man naar de Spaansche grenzen gezonden, welke met de divisie van *Pau* een eerste observatiecorps van 20,000 man zal uitmaken.

— De heer *Louis Fould*, broeder der heeren *Achille* en *Benoît Fould*, heeft aan de akademie van opschriften en fraaije letteren voorgesteld het uitlooven van een prijs van 20,000 fr., op zijne kosten, voor den schrijver van het best te keuren *Handboek der geschiedenis van de kunst en de industriële kunsten vóór Pericles*. Drie jaren zijn voor de vervaardiging gesteld, en mogt geen der antwoorden op de prijsvraag zoo volkomen worden bevonden, dat de prijs aan den schrijver kan worden toegekend, dan moet de som van 20,000 fr. verdeeld worden onder die schrijvers, wier antwoorden het meest in aanmerking zullen komen.

BELGIE.

Maandag was het de dag van het groote feest dat België met en voor zijnen Koning vierde. Nadat den ganschen nacht door en den geheelen morgen onophoudelijk aan de toebereidselen was gearbeid, verliet de Koning te 12 uur in een rijtuig het kasteel van Laeken. Hij steeg af bij den burgemeester van die gemeente, die even als hare nabuur, de groote stad, zich in feestdos vertoonde. Daar stegen de vorst en zijne

zonen te paard, om den plegtigen intogt in de hoofdstad te houden. De Koning en de prinsen waren vergezeld van een schitterenden staf, en werden gevolgd door de prinsessen, in met zes paarden bespannen rijtuigen gezeten. Aan de Laekensche poort werd de Koning door het gemeentebestuur van Brussel verwelkomd, onder de uitbundigste toejuichingen der tallooze toeschouwers die elkander om den eereboog verdrongen.

Aan weêrskanten van den eereboog waren estrades opgerigt, waarop alleen de dames, ten getale van duizend, waren geplaatst. Tusschen de twee rijen, elke van vijfhonderd keurigst getooide, bevallige toeschouwsters, — waarvan elk een bloemenruiker in de hand had, en allen met hare witte zakdoeken wuivende, terwijl zij luide vreugdekreten aanhieven, — deed de Koning de eerste stappen in zijne hoofdstad. Vervolgens volgde hij juist, zonder de minste afwijking, den weg zoo als het programma had aangewezen, en die dezelfde was welke hij den 21sten Julij 1831 bij gelegenheid zijner inhuldiging aflegde.

Onder een der eerebogen der Place Royale, alwaar in 1831 *Leopold I* tot Koning der Belgen werd uitgeroepen, werd hij opgewacht door al de nog in leven zijnde leden van het toenmalige nationaal congres, dat hem de kroon had opgedragen. De voorzitter dier vergadering, de heer *de Gerlache*, thans eerste president van het hof van cassatie, hield eene toespraak, waarin plegtig wordt verklaard, »dat de Koning alle bij zijne troonsbeklimming afgelegde beloften en al hunne hoop meer dan vervuld heeft." De feeststoet zette hierop zijnen weg voort naar de place St. Joseph, alwaar de politieke en godsdienstige handeling moest verrigt worden.

Nadat de Koning op zijnen troon was gestegen, omringd van zijne kinderen, van den prins van *Saksen-Koburg* en lord *Westmoreland*, buitengewoon gezant van de Koningin van Engeland, en een schitterenden staf, begon de plegtigheid met een cantate van *Fétis*, uitgevoerd door 1200 koorzangers en even zooveel muzikanten. Daarop naderden de voorzitters der beide kamers en lazen de adressen van gelukwensching voor. Dat van de kamer der vertegenwoordigers is door den heer *Dechamps* opgesteld. Gedurende de lezing van het adres van de kamer der vertegenwoordigers, kon de Koning zijne tranen niet bedwingen. De prinsen deelden in de aandoening huns vaders, en vooral de prinsessen barstten in luid snikken los, waardoor ook de haar omringende dames begonnen te weenen. Op dat oogenblik was de aandoening van de gansche vergaderde menigte ten top, en, als waren die duizenden en duizenden door één schok geëlectriseerd, uitten allen, als uit één mond, jubelkreten die door het luchtruim weêrgalmden en een' onvergetelijken indruk zullen achterlaten.

Onmiddellijk daarna werd het *Te Deum* aangeheven door den aartsbisschop en zijne geestelijkheid, onder het luiden der klokken van al de kerken der stad en voorsteden. Na de godsdienstplegtigheid hebben al de deputatiën voor den Koning gedefileerd, en daarna begaf deze zich te voet naar het paleis terug, gevolgd door al de autoriteiten en openbare ligchamen, die de plegtigheid hadden bijgewoond. Vervolgens heeft het gastmaal plaats gehad, hetwelk door de wetgeving den Koning is aangeboden, en het feest van den dag is besloten door eene serenade van de zanggenootschappen, waartoe eenige honderde personen hebben medegewerkt.

Onder de benoemden tot kommandeurs der Leopolds-orde bij gelegenheid van het feest van heden, is ook de heer *Gallait*, kunstschilder; tot de nieuwe grootofficieren behooren de letterkundige *Conscience* en de historieschilder *Wiertz*.

De heeren *de Gerlache*, *Raikem*, *van de Weijer*, *de Meulenaere*, *J. B. Nothomb*, *van der Linden d'Hoogvorst*, die een zoo belangrijk aandeel hebben genomen aan de gebeurtenissen van 1830 en 1831, hebben, ten bewijze van de bijzondere welwillendheid des Konings, allen het groote lint van de meergenoemde orde erlangd. De heeren *di Coppin* en *Joseph van der Linden* zijn tot commandeurs benoemd.

Een herinneringsteeken is ingesteld voor de officieren, en een ander voor de onderofficieren en soldaten die gedurende het verloopen 25jarig tijdvak den Koning en den lande getrouw hebben gediend.

De Koning heeft algeheele kwijtschelding van straf verleend aan allen die veroordeeld zijn ter zake van politie-overtredingen, wat betreft de verordeningen op het voerwezen, de wegen, barrières, vaarten, den spoorweg, posterijen, mijnen, metaalfabrijken en stoomwerktuigen.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 23 Julij.

Bij besluit van den 12den Julij is door Z. M. een raad van tucht ingesteld, zitting houdende te Amsterdam. Tot president van dien raad is benoemd *J. H. Volmer Knollaert*, gepensioneerd kapitein-luitenant ter zee, equipagemeester der marine te Amsterdam; tot leden: *J. W. van Bisselick*, luitenant ter zee der 1ste klasse, tijdelijk inspecteur over het loodswezen te Amsterdam; *D. Boes Lutjens*, *J. H. Schippers* en *T. D. Sickens*, koopvaardijschippers.

— Naar men verneemt, heeft de kapt. luit. ter zee *B. G. Escher* bedankt voor de betrekking van minister van marine. Buitendien is ook het voornemen, om een' directeur van marine te benoemen, wederom in de uitvoering vertraagd, omdat de minister *Gevers* zich niet geneigd heeft betoond, de verantwoordelijkheid van marine op zich te nemen.

— De commissie tot het houden van eene enquête omtrent de tolkwestie op het Zwolsche Diep is gisteren van 10 tot 3 uur vergaderd geweest. Zij heeft gehoord de heeren *van Ort*, ingenieur te Zwolle; *van Gent*, hoofd-ingenieur, thans te Haarlem, en *W. C. A. Staring*, referendaris bij het departement van binnenlandsche zaken.

Naar men verneemt, zullen heden gehoord worden de heeren *van Diggelen*, ingenieur, en *Nijhoff*, opzigter der werken van het Zwolsche Diep te Genemuiden.

Er zullen tot en met aanst. Maandag verhooren plaats hebben, en ook na dien tijd zullen, naar men verzekert, bepaaldelijk schippers gehoord worden.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft, bij circulaire van den 21sten Julij, de commissarissen des Konings in de provinciën verzocht hem opgave te doen der inrigtingen van industrieel onderwijs in hunne provincie, met aanwijzing voor elke inrigting van de volgende bijzonderheden: 1) wanneer en door wie zij tot stand is gekomen, door wien zij onderhouden wordt en welke hare geldelijke middelen zijn; 2) het programma der lessen aan de inrigting gegeven; 3) de namen der onderwijzers, de vakken door hen onderwezen en de bezoldiging die zij daarvoor genieten; 4) het aantal leerlingen in de verschillende jaren van het bestaan der inrigting, hun leeftijd bij de toelating tot de lessen en bij het verlaten der inrigting; 5) de stand waartoe de leerlingen vóór en na het genoten onderrigt behooren; 6) alle verdere inlichtingen, waardoor die inrigtingen kunnen gekend worden.

De minister wenscht, alvorens ter regeling, uitbreiding en aanmoediging van industriëel onderwijs voorstellen aan Z. M. te doen, met de bestaande inrigtingen te worden bekend gemaakt.

— Dezer dagen is door den Koning bepaald, dat het tractement van eenen 2den luitenant-adjudant bij het wapen der infanterie zal bedragen *f* 1000 's jaars.

AMSTERDAM, 23 Julij.

Gisteren namiddag omstreeks half twee is er brand ontstaan op een der vlieringen van het werkhuis, waarop vlas en pluiswerk geborgen was, die dadelijk zoo hevig toenam, dat hij ook naar de andere vlieringen oversloeg en alles in lichtelaaije vlam zette. Twee der in het gesticht aanwezig zijnde spuiten zijn dadelijk in werking gebragt, waarbij nog dertien der stads-spuiten werden aangevoerd en in werking gebragt, zoodat men te ruim zes uur den brand in zoo verre meester werd, dat hij zich bij de vlieringen, zolders en mannen slaapzalen bepaalde, terwijl men ten elf uur tien brandspuiten kon laten vertrekken, en aan vijf in het gebouw geplaatste spuiten de blussching overlaten. Een groot gedeelte der bovenste verdieping van het gebouw en vele goederen zijn vernield, hetwelk de schade nog al aanzienlijk maakt.

De daarin gehuisveste personen, zoowel valieden als invalieden, zijn naar den nog al grooten tuin van het gebouw dadelijk overgebragt, van waar de zieken naar het binnengasthuis vervoerd en de overigen naar de kazerne Oranje Nassau gebragt werden, alwaar zij thans gehuisvest zijn. Op verzoek der politie zijn zoowel dragonders als mariniers en eenige manschappen der artillerie van het garnizoen aangerukt, terwijl later eene bezetting der schutterij aankwam. Zoowel de heer burgemeester, als de hh. wethouders en andere autoriteiten en de heer officier van justitie en zijne substituten waren op de plaats des onheils tegenwoordig. De orde is niet gestoord en geene menschenlevens of ongelukken heeft men te betreuren. Op dit oogenblik is men nog bezig het smeulende hout te blusschen. De oorzaak van den brand is onbekend; men verneemt dat hij welligt kan veroorzaakt zijn door eene lekkaadje op den zolder en het nat worden van het aldaar geborgen vlas, waardoor broeijing is ontstaan; volgens anderen, vermoedt men dat een der werklieden met eene brandende pijp op eene der bergplaatsen van het vlas en hennep was geweest.

DOCKUM, 22 Julij.

Hier ter stede is onder toezigt eener commissie van negen leden eene vereeniging tot stand gekomen, ten doel hebbende om — in het gebouw dat vroeger tot spinhuis heeft gediend en thans bij raadsbesluit ten behoeve der vereeniging afgestaan is — den arbeidenden stand in tijd van nood tijdelijk werk te verschaffen, en zoodoende de bedelarij te weren. Door eene geringe jaarlijksche contributie van *f* 2,60 zal men ongetwijfeld weldadige vruchten inoogsten eener vereeniging die, door luiheid en lediggang te keer te gaan, de bron van velerlei rampspoed en ellende zal helpen opdroogen.

ASSEN, 23 Julij.

Nadat den 16den en 17den dezer aan het gymnasium alhier het openbaar examen had plaats gehad, volgde den 17den, des avonds te zes uur, de publieke promotie in de kerk der Hervormden. De rector opende de plegtigheid met eene korte rede over de eerzucht. Daarop volgde de prijsuitdeeling. Prijzen ontvingen: In de eerste afdeeling: 4de klasse, *Jac. van Loenen* van Beilen, een voor de oude en een voor de nieuwe talen. 3de klasse, *IJ. Fockema* van Dokkum, een voor de oude en een voor de nieuwe talen. 2de klasse, *Joh. van Loenen* van Beilen, voor de oude talen en *F. Obbes* van Assen, voor de nieuwe talen. 1ste klasse, *J. E. Tatum Zubli* van Assen, een voor de oude en een voor de nieuwe talen. In de tweede afdeeling: 3de klasse, *J. Magnin* van Assen. 2de klasse, *G. Bonthuis* van de Leek. 1ste klasse, *H. Karsten* van Assen. Prijzen extra ordinair ontvingen in de eerste afdeeling *N. Brouwer* van Bergum; in de tweede afdeeling *J. A. G. de Vos van Steenwijk* van Assen. Van den rector ontving tot aanmoediging een boekgeschenk *W. Eskes* van Kollum. Een getuigschrift van bekwaamheid voor de akademische lessen ontving *N. Brouwer* van Bergum. Voorts werden bevorderd: In de eerste afdeeling: van de 4de tot de 5de klasse, *Jac. van Loenen* en *J. Sluis* van Assen; van de 3de tot de 4de klasse, *IJ. Fockema*, *J. Karsten* van Assen, *M. Jorissen* van Haren en *G. Buisman* van Boornbergum; van de 2de tot de 3de klasse, *Joh. van Loenen*, *S. Gratama* van Assen, *H. Meijboom* van Amsterdam, *J. Brongers* van Groningen, *M. van Heijningen Bosch* van Groningen en *F. Obbes*, met bepaling, dat deze laatste voor de nieuwe talen tot eene hoogere klasse zal behooren; van de 1ste tot de 2de klasse, *J. E. Tatum Zubli*, *W. Eskes*, *M. Oldenhuis Gratama* van Assen, *de Vries* van Breede, *L. Fledderus* van de Smilde en *J. Mos* van Assen. In de 1ste klasse zullen worden overgeschreven *A. Fockema* van Dokkum, *W. Louwes* van de Leek en *J. Bokma* van Akkrum, uit de tweede afdeeling. In de tweede afdeeling: van de 2de tot de 3de klasse, *G. Bonthuis*, *J. de Vos van Steenwijk*, *W. van Gorcum* van Assen, *B. Eskes* van Kollum, *N. Bonthuis* van de Leek, *Bron Sikkens* en *E. Stoker*, beide van Assen; van de 1ste tot de 2de klasse, *H. Karsten*, *L. van der Wijk*, *N. Barends*, *E. Oosting*, *W. Somer* en *J. Freseman Gratama*, allen van Assen.

MEPPEL, 23 Julij.

Het proces dezer gemeente tegen de Drentsche kanaalmaatschappij, nopens het niet nakomen der aangegane verbindtenissen jegens deze stad, zal nu voortgang hebben, daar Z. M. het verbodsbesluit der ged. staten, om te mogen procederen, heeft vernietigd, en magtiging daartoe aan den raad heeft verleend.

Een voorval, dat hier Zaturdag plaats had, zal weder op nieuw aanleiding geven om deze kwestie met de Drentsche kanaalmaatschappij te vermeerderen. Genoemde maatschappij had namelijk, toen over het vaarwater het Mallegat alhier, waarover dezer dagen van rijkswege eene draaibrug in plaats van eene steenen brug is gelegd, ter bevordering van de scheepvaart, op eenigen afstand van die brug een vaste vonder gelegd en daaronder een sluitboom, met een slot gesloten, zoodat de passage voor alle vaartuigen aldaar was belemmerd. Het bestuur alhier dit bemerkende, heeft het vonder en den sluitboom gisteren avond doen verbreken en geheel weggenomen, welke verrigting door eene menigte toeschouwers werd bijgewoond.

GRONINGEN, 24 Julij.

Gisteren had alhier in de groote schoolzaal van het instituut voor doofstommen, in tegenwoordigheid van heeren hoofddirecteuren en dames directrices, benevens van het onderwijzers-personeel, de *jaarlijksche prijsuitdeeling* plaats. Het aantal gehoorlooze leerlingen bedraagt thans meer dan *honderd en vijftig*.

Van dezen werden met premiën in 4 klassen begiftigd: *Voor uitstekend gedrag*, C. J. Bakker, van Utrecht, A. Rol, van Middelie, A. D. Hoesman, van Amsterdam, P. B. Verschoor, van Rotterdam; *voor leergierigheid en vlijt*, P. A. van Stuivenberg, van Arnhem, H. F. Lammerse, van Rotterdam, A. Bleeker, van Bierum, J. van Furth, van Amsterdam; *voor woordenkennis en het opstellen*, H. H. zur Kleinsmiede, van Deventer, J. Wensing, van Haarlem, E. H. Groenstad, van Martenshoek; *voor het spreken*, J. Valk, van Alblasserdam, G. Riksen, van Renkum, C. C. van Essen, van Cleve, H. Hendriksen, van Amsterdam, A. van der Maal, van Rotterdam; *voor het rekenen*, C. A. Franke, van den Helder, J. Boxman, van Haddinxveld, J. de Jager, van Leeuwarden; *voor het schrijven*, H. de Levie, van Oude Pekela, J. Meuldijk, van Zwarte Water, J. Staal, van Dalfsen, J. Wagenaar, van St. Laurens; *voor de Bijbelsche Geschiedenis*, M. C. Hamel, van Schiedam; *voor de aardrijkskunde en nat. historie*, G. de Boer, van Amsterdam; *coor het teekenen*, K. Brand, van Streefkerk, J. van Vlijmen, van Amsterdam; — *voor de vrouwelijke handwerken:* C. M. Noordhoff, van Groningen, voor het *breiden;* A. Kokkelink, van Amsterdam, voor het *stoppen;* A. Hendriks, van Ede, voor het *linnennaaijen;* M. Oudshoorn, van Leiden, voor het *wollennaaijen;* A. G. Rozeboom, van Delfzijl, voor het *borduren; — voor de ambachten:* J. W. Vijgenboom, van Koudekerke, voor het *schoenmaken;* W. T. Hahndiek, van Cockengen, voor het *kleermaken;* J. Kruit, van Borger, voor het *timmeren;* J. Renes, van Amersfoort, voor het *kuipen.*

Na deze premiën uitgereikt te hebben, werden door den heer J. W. C. baron van Ittersum, president der hoofddirectie, nog met godsdienstige boekgeschenken tot aandenken begiftigd de 16 doofstomme kweekelingen, die dit jaar ontslagen en in September aanstaande weder door anderen vervangen worden. Z Ed. rigtte voorts een hartelijk en aanmoedigend woord tot alle aanwezige kweekelingen, 't geen door den heer mr. R. T. Guyot, instituteur, voor hen verduidelijkt en uitgelegd werd. Hiermede werd dit aandoenlijke, doch ook blijde kinderfeest besloten.

— Was het reeds uit het verhandelde bij den raad dezer gemeente gebleken, dat de commissie voor de feestviering van den 28sten Augustus ook weder dit jaar werkzaam wilde zijn, om dien voor Groningen heugelijken dag feestelijk te doen vieren, — thans verneemt men van goeder hand, dat die commissie het voornemen heeft den dag van Groningens bevrijding in 1672 op eene even luisterrijke wijze in te rigten als ten vorigen jare, toen de afloop van de verschillende festiviteiten de goedkeuring mogt wegdragen van stedeling en vreemdeling, en dat zij eerstdaags, door het presenteren van eene lijst van inteekening bijlangs de huizen, een beroep zal doen op de welwillendheid en goeden zin van Groningens ingezetenen ook ten dezen aanzien. Wij twijfelen niet, of ook deze hare poging zal weder met een gunstigen uitslag worden bekroond.

— Naar wij vernemen, hebben eenige leden van het voormalig bataljon stedelijke Groninger schutterij het voornemen, om op nader te bepalen dag, in het laatst van de maand Augustus aanstaande, alhier eene bijeenkomst te houden, ter herinnering aan den volksgeest van 1830 en 1831; — zij willen daartoe al hunne mede-wapenbroeders van genoemd bataljon uitnoodigen, en hebben bereids eene lijst tot deelneming nedergelegd bij den kastelein Eekhoff aan de Groote markt.

— Op de weekmarkt van eergisteren zijn alhier de navolgende boterverkoopers bevonden te ligte boter te koop te hebben aangeboden: P. J. de Boer, te Hoogkerk, 7 stukken; Hillechien Kooij, te Glimmen, ½ stuk; Hendrik Kooij, te Haren, 10 stukken; A. H. Kooij, te Haren, 5 stukken. Tegen de overtreders is proces-verbaal opgemaakt.

Ook is door den rijksveldwachter Wildevuur aangehaald eene partij vleesch, ingevoerd wordende door de slagters L. Joosten en Mozes Gudema, dat, door deskundigen als voor het gebruik nadeelig verklaard zijnde, door de politie is in beslag genomen.

— Woensdag laatstl. stonden voor de regtbank alhier teregt drie jongelingen uit de gemeente Slochteren, ter zake van het moedwillig vernielen van glasruiten der behuizing van een' landbouwer te Hellum, en zijn zij dien ten gevolge veroordeeld tot eenzame opsluiting, ieder voor den tijd van veertien dagen, en in de kosten.

Mede is op dien dag door genoemde regtbank eene dienstmeid veroordeeld tot eenzame opsluiting voor den tijd van drie maanden, wegens het arglistig wegnemen van boeken, behoorende aan twee alhier wonende boekverkoopers.

— Gisteren middag had het zoontje van den verwer en glazenmaker E. Martens, wonende in de O. Kijk-in-'t Jatstraat, het ongeluk in het loopende diep, tusschen de Boteringe- en Kijk-in-'t Jatsbogen, te storten. Het kind verkeerde reeds in zinkenden toestand, toen dit o.a. opgemerkt werd door den steenhouwersknecht S. Blankvoort, die zich zonder aarzelen te water begaf en de zelfvoldoening mogt smaken het kind van een anders gewissen dood te redden.

— Bij besluit van den 19den Julij heeft Z. M. de benoeming van den heer H. Blaauwpot, burgemeester van Eenrum, tot secretaris dier gemeente, met Zijne goedkeuring bekrachtigd.

Bij besluit van den 19den, heeft Z. M. op hun verzoek eervol ontslag verleend aan de heeren H. M. Hoeksema, als schepper voor de schepperij van Leegkerk en Dorkwerd, en W. A. Hesse, als lid der directie van het Tienkarspelen zijlvest, voor het karspel Sellingen; en voorts benoemd: tot lid der directie voor het karspel Vriescheloo, Tienkarspelen zijlvest, den heer R. G. Huizingh; tot mede volmagt in het bestuur van den Noordpolder, den heer H. Knol Welt.

— Te *Stedum* is in plaats van het lid van den gemeenteraad Vennema, benoemd de heer J. S. W. Buning, landbouwer te Garshuizen.

Ter vervulling der vacature in den raad der gemeente *Baflo*, ontstaan door het overlijden van den heer S. L. Huizinga, is bij herstemming tusschen de heeren E. J. Elema en D. J. Stol, beide landbouwers te Rasquert, eerstgenoemde als zoodanig benoemd.

— In den nacht van den 17den op den 18den dezer is uit het land van A. H. Kugel, onder *Borgsweer*, nabij de behuizing ontvreemd een jong varken, oud ongeveer 10 weken, zijnde een barg van gekruist ras, en hebbende eenige vlekjes op de huid. Het heeft nog niet mogen gelukken den dader van dit stoute feit op het spoor te komen.

— Bij de aangekondigde harddraverij te *Stads-Kanaal*, den 18den dezer gehouden, dongen tien paarden, meest allen beroemde harddravers, om den voorrang. De zwarte ruin van den heer Hoeksema te Winsum, genaamd *de Nette*, bereden door den pikeur L. Klamer, behaalde den uitgeloofden prijs, bestaande in eene prachtige zilveren koffijvaas van meer dan honderd gulden waarde. De premie, een briljant zilveren tabakskomfoor, viel ten deel aan het zwarte ruinpaard *Achilles*, van den heer S. Hielkema van Akkrum, dat door den heer M. Hielkema bereden werd. Eene groote menigte toeschouwers was bij dit volksvermaak tegenwoordig. Na de rijding vereenigden zich de directie en vele ingezetenen op de zeer ruime zaal van den heer Kock, waar goede muziek met en zonder dans 't genot van den avond zeer verhoogde. Alles is in de beste orde afgeloopen.

Te *Spijkerboor* had den 19den dezer eene harddraverij plaats van wege den kastelein *te Velde*. Tien paarden dongen naar prijs en premie: een chaisgereide en hoofdstel met teugels. Na veel kampen werd de prijs behaald door het ruinpaard van *R. A. Boerma*, terwijl de premie gewonnen werd door het zwarte ruinpaard van *Albs. van Dalen*, mede van Annerv. Kanaal. Na afloop van dit volksvermaak, werd de avond verder in gepaste vrolijkheid doorgebragt, veraangenaamd door het gezelschap muzikanten van Veendam.

Gelijk ons berigt wordt, had ook te *Veendam* den 22sten Julij de aangekondigde harddraverij plaats; acht paarden, zeer beroemde harddravers, werden voor den wedstrijd ingeschreven. De uitgeloofde prijs is behaald door *de Paauw*, van den heer H. Edskes, te Kollum, pikeur H. Luurs; premie door *de Nette*, van den heer W. Hoeksema, te Winsum, pikeur M. Martens; welke beide, onder gepaste toespraak, door den heer J. H. Sinnige, Jr., werden overhandigd.

— De *N. Noordbr.* het Costersfeest besprekende, schrijft o. a.: »Wij vragen het: is het zegelregt op de dagbladen en op de daarin voorkomende bekendmakingen niet eene openlijke logenstraffing van het feest dat te Haarlem gevierd is? Is dat regt niet, als het ware, eene bespotting van de edele vrijheid, welke de ziel was der plegtigheden, die bij de onthulling van het standbeeld van Lourens Coster hebben plaats gehad; en was de hulde, gedurende die dagen, door duizenden aan den uitvinder der boekdrukkunst, en aan de vrijheid der drukpers tevens gebragt, niet een luid protest tegen de belemmeringen, welke de zucht of de behoefte om alles ten dienste der openbare schatkist productief te maken, aan die vrijheid in den weg legt?

»Reeds meermalen is geklaagd over die belemmeringen en met ernst op hare wegneming aangedrongen; reeds meermalen zijn zelfs beloften gedaan, dat de aandacht der regering op dat punt zou gevestigd worden; maar het bleef tot heden bij klagten en beloften. Zou het feest, dat te Haarlem gevierd is, niet in staat zijn, tot ernstig nadenken te leiden en tevens tot krachtdadig handelen uit te lokken? Wij durven het hopen, en verwachten, dat bij de aanstaande bijeenkomst der wetgevende magt de maatregelen zullen worden beraamd en vastgesteld, opdat de vrijheid van drukpers, in onze grondwet erkend en gewaarborgd, eene *waarheid* in den echten zin des woords worde, en niets meer de vrije uiting van gedachten, de ontwikkeling van beschaving en verlichting, de uitbreiding van handel en nijverheid in den weg blijve staan. Van de regtvaardigheid der regering, van den ijver der volksvertegenwoordiging durven wij verwachten, dat door eene vernietiging der slagboomen, welke de ongehinderde vlugt der vrijheid van drukpers nog belemmeren, op eene waardige wijze de kroon zal gezet worden op de feesten, welke te Haarlem gevierd zijn, waarop Nederland zoo te regt trotsch gaat en welke buiten Nederland nergens gevierd kunnen worden."

De uitvinding der Boekdrukkunst.

Neêrlands volk heeft een luisterrijk feest gevierd: dat der onthulling van het standbeeld, door bijdragen, uit eigen boezem tot stand gebragt, als eene waardige hulde aan den uitvinder der boekdrukkunst, Lourens Janszoon Coster.

Dat standbeeld is gesticht te Haarlem, waar de uitvinding ruim vier eeuwen geleden plaats had, die zulk eene gewigtige plaats in de ontwikkeling van alle kunsten en wetenschappen, van den menschelijken geest in 't algemeen, bekleedt.

Het zou eene onverschoonbare onverschilligheid zijn geweest, indien Nederlanders niet, ten allen tijde, belang hadden gesteld in den roem, dat die kunst op hunnen bodem geboren is; en des te meer belang, naar mate die eer door andere landen, met name Duitschland, werd betwist. Van daar zoo menig vlijtig onderzoek en grondig betoog, ten bewijze, dat Nederland geene ijdele aanspraak op de uitvinding van de boekdrukkunst maakt.

De plegtigheden te Haarlem gevierd bieden eene gereede aanleiding aan, van de uitvinding zelve te spreken. Wij vertrouwen, dat velen van onze lezers met genoegen ons hierbij zullen volgen.

Het bekende verhaal van den Hollandschen geschiedschrijver Junius in zijne *Batavia* dient tot grondslag van deze waarheid, die thans ook bij vele buitenlandsche schrijvers van naam reeds boven twijfel verheven is, dat Haarlem de plaats is en Lourens Janszoon Coster de eerste uitvinder der boekrukkunst met beweegbare letters.

Dat verhaal komt hierop neder: »Er woonde vóór 128 jaren te Haarlem een Lourens Janszoon, toegenaamd Coster (1), naar eene door zijne familie bezeten erfelijke kosterij, waarschijnlijk bij wijze van prebende door grafelijke gunst verleend. Bij het doen eener wandeling in den Hout, sneed hij letters in beukenhout, en werd, door het vallen van eene dier ingesneden letters in het zand, dat den afdruk wedergaf, op het eerste denkbeeld gebragt, om boeken met losse letters te drukken. — Vooraf heeft hij met zijn' schoonzoon Thomas Pieterszoon eene soort van inkt uitgevonden, lijmiger en taaijer dan de gewone, welke te veel vloeide. Deze Thomas Pieterszoon heeft vier zonen nagelaten, die bijna allen de burgermeesterlijke waardigheid hebben bekleed (2).

Als eerste ruwe beginselen van zijn werk wijst Junius op den *Spiegel onzer Behoudenis*, en deelt mede, dat hij eerst letters van lood en daarna van tin heeft gemaakt. — Om de waarheid van zijn verhaal te kunnen toetsen, voegt hij er

---

(1) Junius schreef in 1567 of 1568; terwijl uit het register der Groote kerk te Haarlem blijkt, dat Lourens Janszoon Coster in 1439 aldaar is begraven.

(2) Uit de thesauriers-rekeningen der stad Haarlem is gebleken, dat drie zonen van Thomas Pieterszoon, burgemeesters van Haarlem zijn geweest.

bij, dat van hetgeen van deze laatste soort van letteren overig was, wijnkannen zijn gemaakt, welke, schoon zeer oud, nog in zijne dagen voor zijne tijdgenooten te zien waren in het huis van LOURENS aan de markt, nog vóór weinige jaren door diens achterkleinzoon gebr. THOMASZOON bewoond. — Een onheil kwam (na het overlijden van COSTER) de verdere ontwikkeling der uitgevonden kunst verstoren. Een ontrouw drukkersgezel, schoon onder eede staande, heeft zich, na de kunst afgezien te hebben, op Kersnacht van de voornaamste werktuigen en letters meester gemaakt en is er mede over Amsterdam en Keulen naar Mentz gevlugt, en het is zeker, dat binnen een jaar na dit gebeurde, in 1442, als eerste voortbrengsel uit dezen winkel is te voorschijn gekomen, gedrukt met dezelfde letters, welke LOURENS te Haarlem gebruikte: het *Doctrinale* van AL. GALLUS en de verhandeling van PETRUS HISPANUS.

»Dat is wat ik van geloofwaardige lieden vernomen heb," dus besluit JUNIUS zijn verhaal, en noemt daarbij o.a. eenen boekbinder, CORNELIS (3) genoemd, die als leerling in den winkel van COSTER gediend had. Hij betreurt het, dat door een' diefstal (voorafgegaan door het overlijden van COSTER) de eer der eerste vinding aan ons vaderland is ontroofd; maar berust in dien noodlottigen zamenloop van omstandigheden »omdat daardoor die heerlijke vinding ten allerspoedigste tot een' hoogeren graad van volkomenheid mogt geraken, dan waartoe zij in een afgelegen plekje gronds, onder bijzondere personen welligt niet zoo spoedig zou zijn opgeklommen. De uitkomst heeft de waarheid bevestigd."

Om de echtheid van dit verhaal te bewijzen, lette men: 1) op den schrijver, of hij heeft willen misleiden; 2) of hij heeft kunnen bedriegen; 3) op de innerlijke bewijzen van waarheid, welke het verhaal bezit; 4) of het berigt van elders bevestigd wordt.

Ter beantwoording van het 1ste punt hoore men, hoe prof. VAN DER PALM in zijne redevoering over het IVde eeuwfeest van de uitvinding der boekdrukkunst, zich op bladz. 140 uitlaat:

»Het is het getuigenis van een' man, wiens roem onder Nederlands geleerden, wiens geest van onpartijdig onderzoek, ten waarborg strekt van zijne bevoegdheid, om ook het lang verledene aan het licht te brengen, wiens zuivere waarheidsliefde, in den ganschen toon des verhaals, spreekt tot het onbedorven gevoel," enz.

2) JUNIUS schreef zijn *Batavia* op de plaats waar het verhaalde vóór 128 jaren was voorgevallen; voor menschen die met het in dien tijd levende geslacht nog genoegzame bekendheid konden bezitten en er de bescheiden van hadden bewaard of opgeschreven, uit den mond van toen levende getuigen, met name door J. opgegeven achtenswaardige en algemeen bekende personen, bekleed met aanzienlijke betrekkingen; door wie het verhaal, ware het twijfelachtig, tegengesproken, ware het onwaar, gelogenstraft zou zijn geworden; — ook zou zich de Haarlemsche regering geen hulde, noch aan haar, noch aan hare stad hebben laten aanleunen, ingeval die op valsche gronden rustte.

3) Het geldt hier een technisch onderzoek der eerste voortbrengselen van de drukkunst, of die overeenkomen met de eigenaardige beschrijving van JUNIUS. Deze zegt er van: *a*) dat het eerste ruwe voortbrengselen der kunst waren; *b*) dat ze gedrukt waren met looden of tinnen letters; *c*) met eene soort van inkt, — die van den gewonen schrijfinkt meer en meer tot de lijmiger drukinkt vervormd was; *d*) lette men op hetgeen hij zegt van het *eerste* voortbrengsel der Mentzer pers in het jaar 1442.

a. Het was voor lateren tijd bewaard, om, wat JUNIUS slechts gebrekkig kende, en niet kon onderzoeken, beter te leeren kennen en daardoor de waarheid zijner getuigenis krachtig bevestigd te zien.

De eerste uitgaaf van den *Spiegel onzer behoudenis*, waarvan sedert in het Nederd. en Latijn verscheidene afdrukken gevonden zijn, is het eerste ruwe voortbrengsel der kunst; zigtbaar in de ruwheid, onbeschaafdheid en onvolkomenheid der letters, de scheefheid en golving der regels; de ongelijkheid aan hare einden; alles getuigt hier van onvolkomen hulpmiddelen, die het zoeken en streven verraden van eene kunst (4), die pas in vinding is.

b. Na een met kennis van zaken ingesteld onderzoek is men tot de overtuiging gekomen, dat werkelijk de *Spiegel onzer behoudenis* niet met houten, maar met looden of tinnen letters is gedrukt.

c. Wat JUNIUS verhaalt omtrent de proefnemingen van COSTER en zijn' schoonzoon, om een' lijmiger inkt te vervaardigen, wordt aanschouwelijk bij de vergelijking van de eerste met de volgende zoo Nederl. als Latijnsche drukken van den *Spiegel*; bij de eerste toch valt dadelijk in het oog de vloeibaarheid en kladdigheid van den inkt, terwijl de overige drukken met meer en meer lijvige en beter voor den druk geschikten inkt zijn vervaardigd.

d. Lang heeft men begeerig uitgezien naar een exemplaar van de werkjes door JUNIUS genoemd, en die volgens zijne verklaring, in 1442 met dezelfde letter als de *Spiegel* te Mentz zouden zijn verschenen; — omdat daardoor het onomstootelijk bewijs zou geleverd zijn, dat het verhaal in alle opzigten boven iederen twijfel verheven was. En ziet, het is voor deze eeuw bewaard gebleven, het bewijs te leveren. Van een der bedoelde werkjes: *Het doctorale van* AL. GALLUS, zijn drie fragmenten gevonden: twee berusten te Parijs, waarvan een bij RENOUARD, die erkent, dat het met dezelfde letter als de *Spiegel* is gedrukt; en het andere ligt ter beschouwing voor een ieder op de kon. bibliotheek te 's Gravenhage, — als een bewijs der waarheidsliefde van JUNIUS.

Nog één inwendig bewijs dragen de eerste drukken der COSTER'spers met zich, dat door JUNIUS, die nagenoeg geene dier voortbrengselen heeft onder de oogen gehad, niet is opgemerkt. Het is gelegen in de merken in het papier, waarop de boeken gedrukt zijn. Uit een naauwkeurig onderzoek, en door vergelijking met het papier der thesauriers-rekeningen van 1417—1440 op het stedelijk archief te Haarlem, is gebleken, dat vele der daarin voorkomende papiermerken, met die in COSTER's werken overeenkomen. De gevolgtrekking hieruit is dus niet te gewaagd, dat de voortbrengselen voor COSTER's pers te Haarlem vóór 1440 zijn vervaardigd.

4) Moet nog aangetoond worden: of het berigt van JUNIUS van elders bevestigd wordt. — Lang vóór zijnen tijd vinden wij daaromtrent het navolgende aangeteekend.

In de Keulsche Kronijk van Ao. 1499 vindt men een getuigenis van ULRICH ZELL, een gezel van de Mentzer boekdrukkerij, die geene reden kon hebben, om Holland boven zijn Vaderland eere te geven, ja aan Holland niet kon gedacht hebben, indien, wat hij mededeelde, niet geput ware uit de scheiden, op de Mentzer drukkerij zelve verkregen. — Hij getuigt dan [illegible]: »dat, hoewel de kunst te Mentz is uitgevonden, *op die wijze zoo als die thans gemeenlijk gebruikt wordt*, is toch het eerste voorbeeld in Holland gevonden in de *Donaten*, die aldaar vóór dien tijd gedrukt zijn."

Twee andere getuigenissen bevestigen de verklaring van ULRICH ZELL, en zonderling genoeg, van denzelfden kant afkomstig, die, ware de waarheid niet sterker dan het belang, althans geen schijn van aanleiding zou gegeven hebben, om de eer der eerste uitvinding aan Mentz te ontnemen en aan het weinig bekende Haarlem, in Holland, te schenken. In de Kronijk van het klooster te Subiaco in Italië, werwaarts zich na de inneming van Mentz in 1463, vele werklieden en drukkersgezellen van GUTTENBERG hadden begeven, wordt bepaaldelijk *Haarlem* vermeld als de stad, waar de eerste uitvinding plaats had gehad. — De tweede getuigenis is ACCURSIUS, van wien eene aanteekening te vinden is in een exemplaar van den *Donatus*, waardoor bovenstaand berigt van ZELL almede bevestigd wordt, en tevens blijkt, dat het reeds lang vóór JUNIUS voor allen, die het weten konden, was uitgemaakt, dat het eerste vinden der drukkunst in Holland had plaats gehad.

Nog verdient opmerking, dat GUICCIARDIN, de bekende Italiaansche historieschrijver, die vóór JUNIUS schreef, hetzelfde verhaalt als deze; ofschoon minder uitvoerig, voegt hij er toch bij, dat de overbrenging der kunst zou hebben plaats gehad, nadat de eerste uitvinder was komen te overlijden, dat, volgens de registers der Groote Kerk te Haarlem, in het jaar 1439 heeft plaats gehad.

De ruimte ons toegestaan zou onvoldoende zijn, wilden wij bij deze getuigenissen nog voegen die van J. VAN ZUREN, D. V. COORNHERT vóór JUNIUS en van zoovele anderen van lateren tijd. — Genoeg zij het voor ons doel, dat wij slechts de voornaamste feiten en bewijzen in herinnering hebben gebragt, waarop onze overtuiging rust, omtrent de welgegrondheid der aanspraken van Haarlem en COSTER op de eer van de eerste uitvinding der boekdrukkunst.

(3) Uit het register der uitgaven van de Groote kerk te Haarlem, anno 1474, blijkt uit den eersten post, dat CORNELIS de boekbinder, een bekend persoon was, die de boeken der kerk inbond; opmerkelijk is het tevens, dat tot den binnensten omslag van bovengenoemd register, hoogstwaarschijnlijk door CORNELIS gebonden, was gebruikt een geheel blad van een *Donatus*, gedrukt met dezelfde letter als de *Spiegel*.

4) De Duitschers kunnen ons geene dergelijke eerste gebrekkige voortbrengselen hunner drukpers aantoonen; — de fraaiheid hunner eerste proeven pleit tegen den gewonen loop der dingen; geene kunst treedt op eenmaal zoo geacheveerd voor het licht.

Visch-mest.

Sedert het jaar 1850 heeft men in Frankrijk een nieuwen nijverheidstak zien ontstaan, die ook waarschijnlijk met voordeel in ons land zou kunnen gedreven worden. Aanzienlijk is de hoeveelheid dierlijke stof, die jaarlijks aan de zee wordt onttrokken door de vischvangst; maar een gedeelte daarvan komt niet in consumtie, namelijk de afval en een aantal vischsoorten, die ter voeding ongeschikt of onsmakelijk zijn. Meestal wordt dit een en ander in de zee teruggeworpen. Maar het kan voor een zeer nuttig doeleinde gebruikt worden; het heeft namelijk hooge waarde als meststof. Daar echter die stoffen snel tot verrotting overgaan, kunnen zij niet naar het binnenland vervoerd worden en komen dus alleen aan de nabij de zeekusten gelegen akkers te stade. Men heeft echter begrepen, dat zij door eene zekere toebereiding geschikt gemaakt zouden kunnen worden, om ook op verre afstanden verzonden te worden en zoo doende in waarde aanzienlijk toe te nemen. Die toebereiding bestaat daarin, dat men deze stoffen met water kookt en de traan zoodoende verwijdert, de overblijvende brij uitperst, daarop droogt en eindelijk fijn maalt. Deze vischmest staat, zegt men, in kracht bij de guano niet achter.

Het is te verwachten, dat deze industrie met der tijd van beteekenis zal worden. Tusschen Lorient en Brest, aan de noordwestkust van Frankrijk, bestaat eene fabrijk van de heeren DÉMOLON en THURNEYSEN, die dagelijks 4—5000 Ned. ponden van dien vischmest af kan leveren tegen een prijs van *f* 10 per 100 N. ponden, terwijl de guano, die ongeveer *f* 14 kost, in rijkdom aan plantenvoedsel daarbij merkbaar achterstaat. Dezelfde firma bezit eene fabrijk op Newfoundland, die jaarlijks 8- à 10,000 tonnen (à 1000 Ned. ponden) van dezen vischmest oplevert en zij heeft het voornemen op de kusten van andere Europesche staten ook dergelijke op te rigten, met het doel, om aan den Franschen landbouw zooveel aan vischmest te bezorgen, als deze tegenwoordig aan guano uit Peru ontbiedt (300,000 tot 350,000 tonnen jaarlijks).

Is er geene gelegenheid op onze kusten, waar zooveel vischvangst wordt gedreven, ook deze industrie te vestigen? Zij biedt het dubbele voordeel aan van aan den landbouw een kostelijken mest te leveren en de visschersplaatsen te ontdoen van eene menigte stoffen, die anders of nutteloos in zee worden geworpen, of door hare rotting de lucht verpesten en eene bron van onheil en ziekte worden.

KERKNIEUWS.

SLOCHTEREN, 22 Julij. Ds. M. ADRIANI, predikant te Westerlee, heeft, na vooraf de verlangde voldoende zekerheid te hebben bekomen ten opzigte der jaarlijksche aan z.w.eerw. uit te keeren vrijwillige bijdragen, de beroeping naar deze gemeente aangenomen.

EMMEN, 21 Julij. Eindelijk zal onze gemeente zich weder kunnen verheugen in het gebruik van een kerkgebouw; aanstaande Zondag, den 27sten dezer, zal de nieuwe kerk worden ingewijd. De godsdienstoefening zal alsdan des middags te 12 uur aanvangen. De eerste steen van het nieuwe gebouw is den 28sten Julij 1855 gelegd.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Er zijn heden avond geene telegrafische depêches aangekomen, doordien het onweder stoornis op de lijn heeft veroorzaakt.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 19 Julij, *Smit* Freerk Jan, Petersburg; *Visser* de Vriendschap, Riga; — 20 *Rotgans* Prins Frederik der Nederlanden, Batavia; *Harken* Havana Packet, Havana; *Oostra* Libra en *Kramer* Harmonie, Livorno; *Mellema* Hermanus Hesselaar, *Koops* Lamchiena en *Wolkammer* Ida, Petersb.; *Tiktak* Jantina Fennechina, Riga; — 21 *Beekering* Prov. Drenthe, Banjoew.; *de Boer* Maria, Galatz; *Bakker* Harmonie, Sunderl.; *Winther* Alpha, Nerva, *de Jong* Cath. Cornelia, Stockholm; *Schuur* Jacoba Gesina, Stolpemunde; *Lever* Albertina, Corsöer; *Huisman* Nina, Maroim; *Boll* Vr. Martha, Koningsb.; *Rasker* Leentje Dost, Nijekjöbing; *de Boer* Johannes Jacobus, Landscrona; — 22 *Viersema* Duiveland, Banjoew.; *Waker* Cath. Isabella, Petersburg; *Stuit* Margaretha Gesina, Koningsb.

TEXEL 20 Julij, *Fortuin* Corn., Lond.; — 21 *Groenewoud* Susanna, Surin.; *Lohman* Zeldenrust, Newcastle.

VLIE 19 Julij, *Last* Emelie en 20 *Korporaal* Vr. Martha, Riga.

HELVOET 20 Julij, *Swart* Pop Smit, Batav.; *v. Geelkerken* Delft, Akyab, l. v. Brouwershaven; *Mulder* Wendelina, Stockh.; — 21 luit. *de Brauw* Ned. oorl. stooms. Curaçao, Westindië.

BRIELLE 21 Julij, *Bontekoe* Jacobina, Wasa.

VLISSINGEN 20 Julij, *Dievoort* Europa, Havana; *Kars* Roelfina, *Scholtens* Grietje, *Meeter* Hensina, *Wilmink* Hermanna Wilmink en *Hasewinkel* Grietje Mollema, Petersb.; *Maas* Minerva, *Stief* Charlotte en *Eddens* Margaretha, Riga.

CALLAO 26 Mei, *Vent* Atalante, Valparaiso, 5 Junij n. Chincha vertrokken; — 27 *v. d. Wall* Johannes Marinus, Cardiff

KONSTANTINOPEL 7 Julij, *de Jong* Antje Sleeswijk en *Strootman* Bertha Victoria, v. Ibraila n. Triest.

LONDEN 19 Julij, *Visser* Drie Broeders, Workum.

Bij het NOORD-VOORLAND 17 Julij, *Luteijn* Noordster, v. Zierikz. n. Swansea.

HAMBURG 17 Julij, *Wijgers* Johannes Hermanus, Triest; — 18 *Wijnstok* 4 Gebroeders en *Wegener* Amandus, Amst.; — 20 *Grilk* Anna Catharina, Triest; — 21 *Potjer* Cathar. Jantina, Alicante; *Hotze* Jantje Wilkens, Livorno.

BREMERHAVEN 17 Julij, *de Vries* Johanna, Ibraïla; — 19 *Bakker* Vr. Jantje, *Panjer* Vr. Wijka en *Kramer* Pietertje, Amst.; *de Jonge* Alida Gezina, Carolinerzijl; *Brouwer* Janna, Hamburg.

BOLDERAA 11 Julij, *Mooi* Renske, Stettin.

GOTHENBURG 19 Julij, *Stenders* Vrije Handel, Amst.

KOPPENHAGE 15 Julij, *Forma* Frauke en 16 *van Wijk* Jantje, Amersfoort.; — 18 *Balk* Concordia, Petersb.

DANTZIG 16 Julij, *Bekkering* Catharina, Petersburg; *Botje* Gesina Alida, Riga.

PILLAU 18 Julij, *Datema* Margritha, Petersb.; — 19 *Vos* Stientje Maria, Londen; *Boswijk* Hendrika, Antw.; *Stuitvoet* Annech. Harm., Dundee; *Landeweer* Zeevaart, Petersb.

STOCKHOLM 12 Julij, *Koster* Argo, 14 *Bos* Eendragt en *Meihuizen* Jantje Nanninga en *Dood* Christina Jantina, Petersb.

NORRKOPING 21 Junij, *Glim* Willemtina, Bremen.

ARCHANGEL 7 Julij, *Jansonius* Pelikaan, Groningen.

Vertrokken.

AMSTERDAM 19 Julij, *van Duivenbooden* A. R. Falck en 20 *de Veer* Java's Welvaren, Bat.; *Schrikkema* Anna Elisabeth, Corfu; *Donema* Renske Hooites, Petersb.; — 21 *de Wijn* Willemina en Clara, Bat.; *van Slooten* Caspar de Robles, Salonica; *v. d. Weijden* Joh. Hendrika, Triest; — 22 *Visser* Twee Alida's, Nerva.

TEXEL 20 Julij, *van Duin* de Jonge Dirk, Yarmouth; — 21 luit. *van Vreeland* Ned. oorl. brik Zeehond, Noordzee; *van Oosteroom* Julie Claire, Batavia.

GENUA 14 Julij, *Hus* Arend, Bastia.

LIVORNO 12 Julij, *de Boer* Arjen Brouwer, Amst.

MARSEILLE 18 Julij, *Hazewinkel* Christ. Catharina, Galatz.

ROYAN 11 Julij, *Mooi* Hillechina Catharina, Hamburg.

WATERFORD 16 Julij, *Duiven* Herstelling, Cardiff.

HAMBURG 21 Julij, *Kramer* Agatha Jacobina, Stettin; *Klein* Maria Magdalena, Heppens.

FLENSBURG 14 Julij, *Douwes* Klazina Maria, Engeland.

PILLAU 18 Julij, *Sprik* Juliana Louisa, Amst.; *Schuring* Hillech., Antw.; *Holman* Dolphijn, Hull; *Leuning* Battruida, Engeland.

MEMEL 16 Julij, *Hotstein* Vriendschap, *Tent* Maria en 17 *Visser* Vr. Ida, Harl.; *Panjer* Gesina, Arbroath.

NERVA 11 Julij, *v. d. Laan* Jacoba Alida, Grimsby; — 13 *Deddes* Alberdina, Hull.

CROONSTAD 12 Julij, *Butter* Twee Broeders, Stettin; — 14 *Aggen* Louisa Helena, Amst.; *Olthoff* Catharina, *Mulder* Afina Agatha, *Orsel* Jantina Cornelia en *Karsies* Hillegina Wilkens, Zaandam; *Degenhard* Wicherdina, Antw.; *Leeuw* Cornelia, Londen; *Voogd* Weldaad, Pillau; *Jonker* Themis, Stettin; *Koning* Jonge Willem, Warnemunde; *de Boer* Eendragt, Kiel; *Kranenborg* Johanna en *de Haan* Agneta Juliana, Elseneur; *Heerma* Wilhelm. Joh., Koningsb.; — 15 *Klein* Concordia, Elseneur, *Potjer* Dankbaarheid, Amst., *Eelsingh* Alpha, Groningen; *Janninga* Trekvogel, Stockholm.

RENDSBURG 18 Julij, *Balk* Jacomina, Memel; *Gatzen* Harmonie, Stettin; *Klein* Pieterdina, Amst.; *de Jonge* Jantina, Gainsbro; *Kuipers* Maria en *Joosten* Jantina, Amst.; *Pekelder* Berendina, Harl.; *de Jonge* Catharina, Stettin; *Veldkamp* Anna, Koningsb.; — 19 *Stuitje* Cath. Luitgarda, Stockh.; *Visser* Tietje, Amst.; *Bieze* Vriendschap, Riga; — 20 *Schaap* Geerdina Geertruida, Sonderburg; — 21 *Kwint* Jantina, Amst.; *Olthoff* Abeldina, Koppenhage.

In lading.

SURINAME 21 Junij, *Uitermark* Zwaluw, *Evereem* Noord-Holland, *Kikkert* Voorwaarts en *Duinker* Triton, Amst.

VENETIE 14 Julij, *Collenteur* Vr. Maria, Liverpool,

LONDEN 18 Julij, *de Jonge* Diewerdina, Memel.

Zeilklaar.

NICKERIE 21 Junij, *Leversteijn* Margaretha Maria, Amst.

NEWCASTLE 18 Julij, *de Winter* Catharina, Smirna.

STOCKHOLM 10 Julij, *Visser* Johanna Petronella, Petersb.

KOPPENHAGE 18 Julij, *Wolkammer* Alberdina, Petersb.

GRONINGEN, 22 Julij. Gisteren arriveerde alhier het nieuwgebouwde schooner-galjootschip Lucia Henderika, groot 85 last, kapit. *K. Dekker*, van Veendam, gebouwd op de werf van *J. Patje*, te Waterhuizen; — het nieuwgebouwde schooner-galjootschip Catharina Geerdina, groot 80 last, kapit. *W. J. de Groot*, van Veendam, gebouwd op de werf van *J. Venema*, te Martenshoek; — het nieuwgebouwde schoonerschip Frouwina, groot 180 ton, kapit. *J. G. Bakker*, van Veendam, — en het nieuwgebouwde schoonerschip Verwisseling, groot 160 ton, kapit. *G. G. Boon*, van Veendam, beide gebouwd op de werf van *J. A. Hooites*, te Hoogezand.

ZOUTKAMP, 23 Julij. Zeilklaar 22 Julij, *Nanninga* Elsina en *Kuipers* Neelina Jettina, Archangel; — 23 *Rijnberg* Nachina Lammech., Newc.

De schepen Maria Veronica, kapit. *Mulder* en Atlas, kapit. *Bakker*, beide van Rotterdam naar Batavia, waren den 17den dezer in goeden staat zeilende bij de Singels.

Het schip Antje en Jansje, kapit. *Krol*, was 21 Junij te Coronie nog liggende.

LAESO, 16 Julij. De schooner Nijverheid uit Delfzijl, van 86 last, welke hier gestrand en later verkocht werd, is gelukkig weder vlot gebragt.

ELSENEUR, 20 Julij. De kof Tjakiena, kapit. *v. Sluis*, is gisteren in ballast naar de Oostzee uitgezeild.

Gepraaid ...., op de hoogte van Bevesier, *Kerkhoven* Doggersbank en *Ouwehand* Willem de Clercq, v. Amst. n. Batavia. — Den 13 Junij, *Kunst* Ary Scheffer, v. Dordr. n. Bat. — Den 18 Junij, op 11° 52′ N.Br., 24° 38′ W.L., *Niedfeld* Willem I, v. Hamb. n. Bat. — Den 7 Junij, op 12° N.Br. en 26° 20′ W.L., *v. d. Waal* S. v. Heel, v. Rott. n. Bat. — Den 6 Junij, op 31° N.Br., 43° W.L., *de Boer* Geziena, v. Triest n. Hamburg. — Den 13 Mei, *Deurholst* Louiza Jac. Johanna, v. Bat. n. Rott. — Den 18 Junij, op 11° N.Br., 24° W.L., *Hoeksma* Gouv. Gen. Duymaer van Twist, v. Rott. n. Batavia.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

17 Julij. *Ekamp*, Welvaart, v. Koningsb. n. Dordr., m. lijnzaad.
de Jonge, Egbertus, v. Duink. n. de Oostzee, m. ballast.
Moesker, Herstelling, v. Riga n. Zaandam, m. lijnzaad.
Mulder, Drie Gezusters, v. Riga n, Harl., m. balken.
de Jonge, Petrus Jacobus, v. Petersb. n. Amst., m. lijnzaad.
Legger, Drie Broeders, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
Feijes, Jonge Klaas, v. Fredrikst. n. de Oostzee, m. ballast.
Kuiper, Cath. Johanna, v. Bordeaux n. Petersb., m. wijn.
Walker, Margaretha, v. Lissab. n. Petersb., m. wijn.
Brugts, Broederschap, v. Cadix n. Elseneur, m. wijn.
18 —— *Riensema*, Twee Gebroeders, v. Riga n. de Zaan, m. lijnz.
Steffens, Willem, v. Riga n. Rott., m. hennep.
Molema, Paulus, v. Torrevieja n. Riga, m. zout.
Wegener, Vr. Martha, v. Liverp. n. Petersb., m. stukgoed.
Helmers, Dolphijn, v. Amst. n. Riga, m. stukgoed.
Kleininga, Maria Laurentia, v. Hamb. n. Petersb., m. ijzer.
Engelsman, Vlijt, v. Triest n. Stettin, m. stukgoed.
19 —— *Roelfsema*, Roelfi. Gezina, v. Koningsb. n. Bridgeport, m. henn.
de Jong, Maria, v, Biga n. Emden, m. balken.
Oldenburger, Johannes, v. Havre n. Perersb., m. indigo.
Klasen, Magrieta, v. Petersb. n. Amst., m. lijnzaad.
20 —— *v. Dijk*, Elsina Jant., v. Cork n. Petersb., m. zout.
v. d. Laan, Tweelingen, v. Riga n. Holland, m. lijnzaad.
Jonkhoff, Hoop, v. Schiedam n. de Oostzee, m. ballast.
Teensma, Petersb. Packet, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
Pott, Broedertrouw, v. Londen n. Koningsb., m. suiker.
Brouwer, Agina Undina, v. Amst. n. Koningsb., m. stukg.
Gerdes, Johanna Maria, v. Rott. n. Petersb., m. suiker.
v. Peer, Aukjen, v. Amst. n. Koningsb., m. stukgoed.
Bakker, Vriendschap, v. Rott. n. Petersb., m. suiker.
Steffens, Stettin Packet, v. Rott. n. Stettin, m. stukgoed.
Kieft, Jantina Jikkina, v. Antw. n. Dantzig, m. stukgoed.
v. Emmerick, Gironde, v. Rott. n. Petersb., m. steenk.
Boiten, Fossina Siers, v. Londen n. Dantzig, m. stukgoed.
Kolk, Dankbaarheid, v. Londen n. Petersb., m. stukg.
Blad, Noord-Holland, v. Amst. n. Petersb., m. stukg.
Kramer, Gesina, v. Amst. n. Stettin, m. stukg.

De wind den 17 Julij Z.Z.O., Z., W.Z.W.; den 18den N.W., Z.W.; den 19den Z.W., W., N.W.; den 20sten N.W., N.; den 21sten N.W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

TEXEL 23 Julij, *de Groot* Lucas Wilderv., Riga; *Doewes* Geerdina, Newc.; *Speelman* Geertruida, ...

VLIE 21 Julij, *Koning* de Haven, Dantzig.

LONDEN 21 Julij, *Potjer* Geertr. Jacoba, Gothenb.; *Hildebrand* Catharina, Livorno.

PLYMOUTH 20 Julij, *Klingen* Anna Agatha, Ibraïla.

FALMOUTH 21 Julij, *Zuidema* Eensgezindheid, Galatz.

Bij FALMOUTH 19 Julij, *Oomkens* Marinus en Geertr., Galatz.

Bij POOLE 20 Julij, *Rink Fijn* Nijverheid, v. Antw. n. Galatz.

MALTA 11 Julij, *v. d. Wal* Johan Wilbrand, Galatz.

KONSTANTINOPEL 8 Julij, *Brouwer* Alida en *Hitman* Helena Maria, Taganrog.

Vertrokken.

HELVOET 23 Julij, *Smit* Dorothea Henriëtte, Bat.; *Goudswaard* Maria Elisab., Pitea; *Goossens* Arend, Bergen.

FALMOUTH 19 Julij, *de Vries* Compact Goede Trouw, v. Ibraïla.

GENUA 16 Julij, *Klasen* Antje, Konst.

KONSTANTINOPEL 7 Julij, *Borjer* Hermine Maria Elisabeth, Queenstown.

Zeilklaar.

CHARLESTON 3 Julij, *Valom* Zeven Broeders, Amst.

SCHEEPSVRACHTEN.

MEMEL, 17 Julij. Sedert den 12den Julij werd toegestaan naar Schotland 38 sh. per ton vlas voor 3 schepen, Cardiff 20 sh., Lyon 19 sh. per load balken. Er worden schepen verlangd, en de vrachten zullen iets hooger te bedingen zijn dan bovenstaande.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 18den tot en met den 24sten Julij 1856 zijn te *Groningen* geboren 9 zoons en 10 dochters; gehuwd 2 paren; overleden 12 ouden en 7 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 21 *Julij*. Tarwe: Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. weinig gevraagd, doch door den zeer geringen toevoer, aan benoodigden 25 ct. hooger verkocht: goede en puike *f* 17,75 a *f* 18,50; mindere *f* 15,25 a *f* 17,50; Roode als voren bij gerijven: 160, 161 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 540, *f* 550; 159, 163 ℔ Bovenl. Rie *f* 520, *f* 540; 152, 154 ℔ Rijn *f* 430, *f* 450, *f* 460, *f* 465; 156 ℔ Nassaud. *f* 500. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. schaarsch en prijshoudend, *f* 10,25 a *f* 11,40; Buitenl. stil, 147, 149, 150 ℔ Amerikaansche *f* 315, *f* 325; 143, 144, 146 ℔ Stockholmer *f* 297, *f* 305, *f* 310; 147 ℔ Zweeds. *f* 310; 144 ℔ Pommer *f* 295; 148 ℔ Galatz *f* 310. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter *f* 6,90 a *f* 7,60; dito Zomer 20 cents lager, *f* 6,30 a *f* 7,20. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3,70 a *f* 4,70; dito Lange *f* 2,90 a *f* 3,90. — Boekweit, op 142 ℔: N. Brab. *f* 365, *f* 370; Holst. *f* 340, *f* 350, *f* 355; Elbe *f* 360. — Erwten: Zeeuws. Groene *f* 8,25 a *f* 9,25. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 9 a *f* 11,50; dito Bruine *f* 9,75 a *f* 13,75; dito Paardenboonen 40 cents hooger, *f* 7 a *f* 8,20. — Koolzaad zonder handel. — Kanariezaad 25 cent lager, *f* 10,75 a *f* 12,25.

Van den 22sten. Tarwe: 160, 161 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 535, *f* 540, *f* 545, *f* 550. — Rogge: 146 ℔ Stockh. *f* 310; 143 ℔ dito *f* 279.

AMSTERDAM, 23 *Julij*. Tarwe slap met weinig handel; verkocht: 127 ℔ Vries. *f* 485; 129 ℔ Pommer *f* 485; 128 ℔ Galatz *f* 410; 127 ℔ Ibrail *f* 380; 134 ℔ Kubanka *f* 425. — Rogge tot circa vorige prijzen aan cons. verkocht: 123 ℔ Amerik. *f* 315; 124 ℔ Pommer *f* 305; 120 ℔ Pruis. *f* 297; 119 ℔ Holst. *f* 283; 115 ℔ Inl. *f* 290; 116 ℔ dito *f* 285. — Gerst tot vorige prijzen verkocht: 115 ℔ Deens. *f* 256; 107 ℔ Zweeds. *f* 235; 106 ℔ Winter van het gewas van 1856 uit de Buiksloterham is tot *f* 245 verkocht. — Boekweit prijsh. met beperkte vraag: 116 ℔ Holst. *f* 340. — Gele Maïs bij gerijf tot vorige prijzen.

Koolzaad 2 p. vl. lager; op 9 vat in Oct. en Nov. 88 p. vl. — Lijnzaad prijsh.: 113, 114 ℔ Krimsch *f* 370. — Raapolie dadelijk iets williger, op levering daarentegen flaauwer: op 6/w. *f* 54,50; vlieg. *f* 53; Sept. *f* 51,25—25 a *f* 51; Oct. *f* 50,50 a *f* 50; Nov. en Dec. *f* 50—*f* 50,25 a *f* 49,75. — Lijnolie dadelijk niet williger, op levering met weinig of geen handel lager: op 6/w. *f* 39,75; vlieg. *f* 38,50; Sept. *f* 36,25 a *f* 36; Oct. *f* 35,75 a 50; Nov. *f* 35,50 a *f* 35; Dec. *f* 35 a *f* 34,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 47,25; vlieg. *f* 46.

LONDEN, 21 *Julij*. Van inl. Tarwe werd heden slechts een gedeelte tot de prijzen van l.l. Maandag van de hand gezet, terwijl het overige onverkocht bleef. De handel in vreemde bepaalde zich tot kleinigheden van geringe kwal.; de waarde van dit graan bleef nominaal als vorigen marktdag. Gerst is schaarsch en bedingt de hoogste notering. Boonen en Erwten onveranderd. Haver lusteloos en geringe soorten 1 sh. lager.

Van den 23sten. Granen met weinig handel onveranderd, prijzen nominaal.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRIJPSKERK, 23 *Julij*. De paardenmarkt heden alhier gehouden en door schoon weder begunstigd, was ruim voorzien, er werden ook vele koopers gevonden, zoodat er nog al vrij wat is verhandeld, ofschoon de prijzen hoog waren. Voor de beste paarden werd tusschen de *f* 400 en *f* 500 besteed.

LONDEN, 21 *Julij*. De aanvoeren van horenvee en schapen van het vasteland gedurende de afgeloopene week waren ruimer. Bij het tolkantoor zijn aangegeven: 1041 ossen, 803 kalveren, 7526 schapen en 593 varkens. Over het algemeen was de stemming heden niet geanimeerd, terwijl kalveren eene verlaging van 2 d. ondergingen.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 23 *Julij*.

NEDERL., Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{1}{16}$, $64\frac{1}{8}$, $64\frac{1}{4}$; Dito Dito 3 pCt. $75\frac{13}{16}$, $75\frac{15}{16}$, $75\frac{15}{16}$; Dito Dito 4 pCt. $94\frac{7}{8}$, $94\frac{15}{16}$, O. I. Leening 4 pCt. $94\frac{1}{8}$, $94\frac{1}{4}$; Amortisatie-Syndicaat $3\frac{1}{2}$ pCt. $90\frac{3}{8}$. — BELGIE, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{7}{8}$. — SPANJE, Onb. Stukken $1\frac{1}{4}$ pCt. $24\frac{3}{16}$, $24\frac{1}{4}$, $24\frac{3}{16}$; Dito 3 pCt. $45\frac{1}{8}$, $45\frac{1}{4}$, $45\frac{1}{8}$; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. 39, $38\frac{15}{16}$, 39; Coupons-Bewijzen $6\frac{3}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $45\frac{1}{4}$, $45\frac{5}{16}$, $45\frac{5}{16}$. — RUSLAND, Oblig. *Hope en Co.* 1789 en 1816 5 pCt.

103¾, 103⅞, 103⅞; Dito bij *Hope* 4 pCt. 86¼, 86⅜; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 85⅜, 85¾; Cert. te Hamb. 5 pCt. 95¼; Dito v. Inschr. in Assign. 6 pCt. 66. — POLEN, Certific. 4 pCt. 80.

OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 78$\frac{3}{16}$, 78⅜, 78¼; Dito 1852 5 pCt. 78; Dito Nationale 5 pCt. 79⅝, 79¾, 79$\frac{11}{16}$; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 40⅜, 40½, 40⅜; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 40⅜, 40½, 40⅜; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 85½, 85¾, 85$\frac{11}{16}$; Weenerb. bij *Goll en Co.* 4 pCt. 65½; Braz. 5 pCt. 99; Mexik. 22⅝, $\frac{11}{16}$; Dito Onbep. 22⅝, $\frac{11}{16}$; Gren. 19½, ½; Dito Onb. 19½, ½; Dito Uitg. 7⅝, $\frac{11}{16}$; Ecuador 14⅞; Dito Onb. 14¼; Venez. 32, ¼; Dito Onb. 32, ¼; Dito Uitg. 13⅝, ⅞; Grieken 6½; Dito Onb. 6½; 5 pCt. Russen bij *Stieglitz* 5de Serie 95; Dito 6de Serie 96, $\frac{1}{16}$, 96.

Holl. fondsen waren heden iets minder vast. — Van vreemde effecten waren Russ. prijshoudend. Oostenr., bij eenige affaire iets flaauwer. — Spaansche waren, bij vrij levendige affaire, nagenoeg onveranderd. — Gren. en Venez. meer aangeboden.

Spaansche Cred. *f* 84, *f* 83; Dito bij *Rothschild f* 165; Aand. Beijersche Spoorweg *f* 41; Aand. Paleis Volksvlijt 101; 7 pCts. Illinois Central 87½.

Koers van het Geld: Beleen. 4; Prolong. 3½; Disc. 4 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen 64½; Spaansche 1¼ pCt. 24$\frac{3}{16}$; Binnenl. 3 pCt. 39; Metall. 5 pCt. 78¼.

ADVERTENTIEN.

TENTOONSTELLING
VAN
SCHILDERIJEN.

De COMMISSIE voor de TENTOONSTELLING berigt aan de belanghebbenden, dat in de Verloting, VRIJDAG j.l. gehouden, op de volgende Nommers der Aandeelen de nevensstaande Nommers van de Lijst der Schilderijen als Prijzen zijn gevallen, als:

No. van het Aandeel. — No. van de Lijst d. Schild.				
232 — 34	631—105	718—305	655— 75	543—207
52 — 76	352— 9	577— 26	129— 6	386—218
2 — 79	174—125	208—229	401—296	614—247
382 — 157	252—179	110— 71	421— 68	470— 27
294 — 147	464—131	565—242	579—114	537— 31
80 — 268	549—259	28—203	488—121	394— 89

240 — 204 Premie voor 't laatst uitgetrokken Aandeel.

De Prijzen moeten binnen twee maanden, tegen afgifte der Aandeelen, aan 't Lokaal worden afgehaald.

Zij berigt tevens aan de Inzenders van Schilderijen, dat de ONVERKOCHTE STUKKEN zijn **verzonden**, en de BETALING of REMISES voor de **verkochte Schilderijen** door hen moeten zijn ontvangen.

GRONINGEN, 19 Julij 1856.

De Commissie voornoemd,
Namens dezelve:
FD. DE WITT, *Secretaris.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

T. ANDRINGA DE CARPENTIER,
Visiteur op het Fort Bath,
met
Jonkvrouwe E. M. VAN DE LANDE.

GRONINGEN, 19 Julij 1856.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Getrouwd:

J. H. SEEMERINK, *Predkt.*,
met
G. A. TROMP.

WOUDSEND, 24 Julij 1856.

*** Bevallen van een' ZOON ITJE BAZUIN, Echtgenoot van

R. E. TORRINGA.

ZUURDIJK, 18 Julij 1856.

*** SCHILDWOLDE, 19 Julij 1856. Heden beviel door Gods goedheid zeer voorspoedig van een' ZOON S. H. HOOGKLIMMER, geliefde Echtgenoot van

Ds. L. MUNTINGHE.

*** Heden beviel van eene DOCHTER TRIENTJE ALBERTS, geliefde Echtgenoot van

C. POELMAN,
Scheepskapitein.

GRONINGEN, 21 Julij 1856.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER A. T. LANDT, geliefde Echtgenoot van

J. E. SIJPKENS.

'tZANDT, 22 Julij 1856.
Strekkende tot algemeene kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen ZOON F. NANNINGA, geliefde Echtgenoot van

Dr. M. VAN DER TUUK, Fz.

FINSTERWOLD, 22 Julij 1856.

*** Heden beviel van een' ZOON H. F. GENIETS, geliefde Echtgenoot van

C. RIKKERS.

GRONINGEN, 23 Julij 1856.

*** Heden overleed mijne hartelijk geliefde Echtgenoot, HELENA SMEDES, zacht en kalm, in den ouderdom van ruim drieënveertig jaren; diep betreurd door mij en mijne Kinderen.

GRONINGEN, 19 Julij 1856.

REMKO TONKES.

*** GRONINGEN, 20 Julij 1856. Heden middag omstreeks 1 uur overleed zeer onverwachts, in den ouderdom van ruim 60 jaren, onze hartelijk beminde Moeder en Behuwdmoeder IJBELTJE PIETERS TJIPKEMA, Wed. JAN JANS MARTENS.

P. J. MARTENS.
Mede namens Broeders en Zusters.

De **AFFAIRE** blijft door de Kinderen op denzelfden voet continueren.

*** Bij **M. GEERTSEMA, JR.**, te *Groningen* zal op morgen worden uitgegeven:

WEDERWOORD;

Dichtregelen, vervaardigd door **M.**, te *Groningen*, naar aanleiding van het VAARWEL AAN DE OORIJZERS door *J. J. BANGE*, Emer. Pred. te *Sappemeer*. Prijs 10 Cts.

*** Bij de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA** is uitgekomen:

SCHEEPVAARTKANALEN
IN DE
Provincie Groningen.

Rapport der Commissie over eene verbetering en vereeniging der Scheepvaartkanalen, aan de Staten van dit Gewest.
Prijs *f* 1,00.

HET
REGLEMENT VAN POLITIE
VOOR DE
GEMEENTE GRONINGEN,
vastgesteld door den Raad in zijne Vergadering van den 7den Junij 1856;
behoorende bij de Groninger Courant van den 29sten Junij.
prijs 15 Cent.

Al DEGENEN, welke iets te VORDEREN hebben van — of SCHULDIG zijn aan wijlen **JACOBUS WESTENBORG**, in leven *Verwer en Glazenmaker*, gewoond hebbende in de Haddingestraat te *Groningen*, worden verzocht daarvan binnen veertien dagen na heden Opgave of Betaling te doen aan den ondergeteekende.

GRONINGEN, 23 Julij 1856.

Mr. J. O. ONNES,
Advt.

Aanbesteding
VAN EEN
GRINDWEG.

BURGEMEESTER en **WETHOUDERS** der Gemeente ***NOORDDIJK*** zijn voornemens, onder nadere approbatie, aan te besteden:

Het LEGGEN van een GRINDWEG in genoemde Gemeente, aanvangende bij den Rijksweg van Groningen naar Delfzijl, te Ruischerbrug, strekkende door het Dorp Noorddijk tot aan de Zuidwending, ter lengte van 1928 Ellen.

Deze Aanbesteding zal plaats hebben bij enkele inschrijving, volgens Bestek en Voorwaarden, welke van heden af ter lezing liggen in het GEMEENTEHUIS te *Ooster-Hoogebrug*, onder *Noorddijk*, en bij den Kastelein EEKHOFF, in *DE POOL*, te *Groningen*, op

Woensdag den 30sten Julij 1856,

des namiddags te 4 uur, ten GEMEENTEHUIZE voornoemd.

De INSCHRIJVINGSBILJETTEN zullen vóór of op den dag van Aanbesteding, 's middags vóór 12 uur, aan den BURGEMEESTER der Gemeente *Noorddijk* moeten worden ingezonden.

Aanwijzing in loco zal op ZATURDAG den 26sten dezer, des voormiddags te 10 uur, te *Ruischerbrug* worden gedaan.

NOORDDIJK, 18 Julij 1856.

Burgemeester en Wethouders voornoemd:
J. J. VELTMAN,
Burgemeester.
O. B. DE RHEDEN VAN SWINDEREN,
Wethouder.

DILIGENCEDIENST
VAN
GRONINGEN naar *LEER*,
IN CORRESPONDENTIE OP DE
Hannoversche Spoorwagens.

De POSTWAGEN van ***GRONINGEN*** over ***WINSCHOTEN*** naar ***LEER*** vertrekt 's morgens te 7 uur van *GRONINGEN*, na aankomst der Hollandsche en Friesche Diligences en Barges en komt te *LEER* aan des namiddags te 4 uur, ongeveer een uur vóór 't vertrek van den laatsten trein naar *OSNABRUCK* en *MUNSTER*, en vertrekt van *LEER* 's morgens pl. m. 10 uur, direct na de aankomst aldaar van den eersten trein van *HANNOVER*, om des avonds ongeveer 7 uur in *GRONINGEN* te komen, vóór 't vertrek van de Friesche en Hollandsche Postwagens en Barges.

NB. Deze DIENST beveelt zich vooral aan, doordien ze loopt door de schoonste streken dezer Provincie, en men zeker kan zijn in *LEER* aan te komen vóór 't vertrek van den laatsten trein.

De Ondernemer:
G. MONKHORST.

Bekantmachung.

Der im Monate AUGUST hieselbst Statt findende **HORNVIEHMARKT** wird im laufenden Jahre am **Mittwoch dem 27sten August** abgehalten werden.

LEER, 23 Junii 1856.

Der Magistrat:
SCHOW.

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zal, op DONDERDAG den 7den en ZATURDAG den 9den Augustus 1856, telkens des namiddags *precies* te *één* uur, ten verzoeke en ten Huize van de Erven wijlen den Heer en Mr. D. G. RENGERS HORA SICCAMA, te *Hoogezand*, publiek worden verkocht:

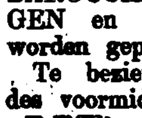

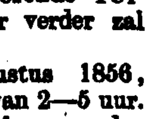

Een zeer nette en aanzienlijke **MEUBELAIRE** en **HUISHOUDELIJKE INBOEDEL**, bestaande uit: MAHONIEHOUTEN SECRETAIRE, STOELEN, KOLOM- en ANDERE TAFELS, CANAPÉS, COMMODES, KLOKKEN, waaronder eene **staande SPEELKLOK**, zes Octaafs **PIANO**, ENZ.; EIKENHOUTEN KABINETTEN, CHIFONNIÈRES, LEDEKANTEN, LADE- en ANDERE TAFELS, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PENDULES, VAZEN, eenig PORSELEIN, VLOERKLEEDEN, KRISTAL en GLASWERK, TAFEL-, LINNEN- en BEDDEGOEDEREN, KOOK- en KOLOMKAGCHELS, KOPER-, TIN-, BLIK-, IJZER- en AARDEWERK; benevens STAL-, TUIN-, BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, ZONNEWIJZER, BROEI- en BLOEMBAKKEN met RAMEN. — Voorts eene **MELKKOE**, een Span makke **PAARDEN**, BAROUCHETTE, TENTWAGEN, daarbij behoorende TUIGEN en verder TOEBEHOOREN, en wat er verder zal worden gepresenteerd.

Te bezien op WOENSDAG den 6den Augustus 1856, des voormiddags van 10—12 en des namiddags van 2—5 uur.

NB. Men zal beginnen met het verkoopen der Levende Have, Rijtuigen, Wagens en Toebehooren, Stal-, Tuin-, Boeren- en Melkgereedschappen en daarna andere Goederen.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

PUBLIEKE VERKOOPING VAN
ENGELSCH PORSELEIN en AARDEWERK.

MAANDAG den 28sten Julij 1856, des morgens te 10 uur en vervolgens, zal, in het **Verkoophuis in de Oosterstraat** te *Groningen*, publiek, *voetstoots* worden verkocht:

Eene aanzienlijke partij ENGELSCHE PORSELEINEN en AARDEWERK, als: met GOUD gemonteerde- en gekleurde SERVIEZEN, SCHOORSTEEN-ORNAMENTEN, ASSIETTEN, VISCHPLATEN, gedekte SCHOTELS, BOUILLONKOPPEN en SCHOTELS, PLATTE en DIEPE BORDEN en hetgeen meer te bezien zal zijn des Zaturdags bevorens, des namiddags van 2—6 uur.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharme*[…] gedenkt, op VRIJDAG den 1sten Augustus 1856, des nam[…] dags te 4 uur, ten Huize van D. T. KUIPER, Kastele[…] te *Siddeburen*, ten verzoeke van G. J. SCHEPEL en Kin[…] deren, publiek te veilen en te verkoopen:

Eene BEHUIZING en SCHUUR, geteekend letter A, no. 369, met d[…] VASTE BEKLEMMING van 7 B. 41 R. BOUW- en GROENLAND, staande en gelegen te *Siddeburen*, doende jaarlijks op Sin[…] Martini tot vaste huur *f* 10—00.

Mr. J. D. TRESLING.

*** De Notaris **MAX. PH. WENNIGER**, t[…] *Loppersum*, gedenkt, ten verzoeke van J. T. HOUTMAN, o[…] DONDERDAG den 7den Augustus 1856, des voormiddags t[…] 11 uur, ten Huize van A. NIEHOFF, te *Spijk*, publie[…] te verkoopen:

I. Een' nieuwen, hecht-sterken en zeer ruime[…] PEL- en ROGGEMOLEN, 75 Voeten Vlugt, met VOLLEDIGEN INVENTARIS, met de VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van deszelfs *Erf*, groot 30 Roeden, huur doende zes Gulden, staande en gelegen aan den Grindweg en het Vaarwater te *Spijk*.

II. Een HUIS en ERF, staande en gelegen te *Spijk*, aan den Grindweg, kort bij perceel I, huur doende *f*

Alles dadelijk te aanvaarden.

Wordt te koop gevraagd,

bij voorkeur in het Noordelijk gedeelte dezer Stad: een stuk **GROND** of **TUIN**, pl. m. 12 Roedén groot, met opgaaf van prijs en ligging. Franko opgave aan het BUREAU dezer COURANT, onder de lett. A. N.

Besloten hebbende, van heden af de AFFAIRE als **LOODGIETER** en **LEIDEKKER**, met den daaraan verbonden **HANDEL**, door wijlen mijnen Echtgenoot J. DIEMER uitgeoefend en tot heden door mij gecontinueerd, te staken, wordt daarvan, onder hartelijke DANKBETUIGING voor het genotene vertrouwen in ons gesteld, aan onze geëerde Begunstigers door deze kennis gegeven. Terwijl ik hen, die van vroegere jaren nog iets **VERSCHULDIGD** zijn, vriendelijk verzoek, hetzelve ten **spoedigste** te **voldoen**, ten einde mijne zaken naar behooren te kunnen regelen.

Wedw. J. DIEMERS.

GRONINGEN, 24 Julij 1856.

Vlas.

Door het ALGEMEEN ARMBESTUUR van ***Nes***, Gem. *Westdongeradeel*, Prov. *Friesland*, wordt aangeboden:

Het **SCHOONMAKEN** van p. m. **500** Bundels **VLAS**, tegen **40** Cents het Bundel van 3.2 Ned. ℔, en zulks gedurende den aanstaanden Winter; voor eene **nette** en **zuivere** behandeling zal zoo mogelijk worden gezorgd.

Die hiervan gebruik wenschen te maken, worden verzocht, zich vóór den **20sten Augustus a.s.**, franko aan te melden bij voornoemd ARMBESTUUR.

ZUIVER ROOD BESSENSAP,

te bekomen bij **H. OPTEN**, te *Groningen*,

à 15 CENT per FLESCH.

Bij mindere Kwantiteit dan ¼ Anker, per Flesch **20 CENT.**

LEDIGE FLESSCHEN dadelijk terug of onder bijberekening à 8 Cent derzelve.

Men gelieve dezelve te laten afhalen; door de laag gestelde prijzen houd ik mij met de bezorging onbelast.

Bestellingen en Geld franko.

NIEUWE HARINGS.

J. H. BOSS, in de Guldenstraat, verkoopt **beste NIEUWE HARINGS** voor **12½** en **10 Cent.**

In eene soliede en ruim winstgevende zaak wordt een **COMPAGNON** gevraagd, die over pl. m. ***f* 5000** kan beschikken. Hierop reflecterenden gelieven zich te adresseren, met *franko* Brieven, onder letter A. Z., aan den Boekhandelaar C. P. MEIJER, te *Groningen*.

Tegen GOED LOON wordt ten spoedigste verlangd: een **ongehuwde SCHOENMAKERSKNECHT**, zijn Werk zoodanig verstaande, dat hij als ***MEESTERKNECHT*** kan werken. Men vervoege zich te dien einde tot nadere informatie bij

J. PH. NUIVER,
Leerkooper te Groningen.

CIBARIA SALUBERRIMA,
IN PLAATS VAN
REVALENTA ARABICA.

Het AMSTERDAMSCH VERKOOPHUIS, dat op alle mogelijke wijzen de **REVALENTA** zoekt aan den man te brengen, heeft weer eene **onwaarheid** gemeld, waarvan het zich zeker gouden bergen belooft. Volgens zijn berigt (*Amsterd. Courant*), moet het Revalenta busje van 87½ Ct., ¼ Eng. pond inhouden, volgens hem, » circa 2½ Ned. oncen," (het Eng. pond is gelijk aan 37½ Ned. looden,) zoodat kleine Busjes al ¼ Eng. pond inhouden, dat eene onwaarheid is, hoe kan dat dan 2½ Ned. ons uitmaken? Zijn eigen berigt: » kleine, minder voordeelige Busjes" enz., bewijzen ten vollen zijn karakter, want zoo ¼ Engelsch pond 87½ Cent kost en minder voordeelig is, hoe schadelijk is dan niet een geheel Eng. pond voor *f* 2, zegge **twee gulden.**

Maar wie wil niet gaarne die schade lijden ten voordeele van het Verkoophuis!

De **CIBARIA**, die het beste voedsel is voor jonge kinderen en zwakke of verzwakte gestellen, heeft eene DAME van Haemorrhoidus (aambeijen) genezen, voorwaar geen bagatel! Smakelijker dan **du Barry's Revalenta**, werk zij spoediger, bij haren lageren prijs, (voor 45 Cts. ontvangt men evenveel CIBARIA, als bij de Revalenta 87½ Cts. kost). — Zij wordt afgeleverd in **blikken bussen**, inhoudende 12½, 25 en 50 Ned. Looden, voor 45 Cts., 80 Cts. en *f* 1,50; de Prima voor 75 Cts., *f* 1,40 en *f* 2,50, te *Groningen* bij den Heer R. T. TIDDENS; verder in de bekende Depôts, en te *'s Gravenhage* aan het MAGAZIJN bij den Fabrikant J. A. VAN WIJK.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

Julij 1856.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
13	753,75	757,06	758,46	14,6	12,7	13,0	0,82	0,97	0,89	W.	W.	Z.W.	bewolkt.	regen.	wein. bew.
14	760,40	762,06	764,21	13,0	17,8	15,0	0,91	0,66	0,83	Z.Z.W.	Z.	Z.	wein. bew.	wein. bew.	bewolkt.
15	764,32	763,45	762,20	16,7	23,0	20,6	0,83	0,66	0,81	Z.t.O.	„	Z.O.t.O.	helder.	bewolkt.	wein. bew.
16	757,93	755,86	759,57	19,2	22,8	16,4	0,81	0,78	0,85	O.Z.O.	„	W.	wein. bew.	betrokken.	bewolkt.
17	760,30	762,71	763,92	13,7	13,2	13,6	0,92	0,89	0,85	Z.Z.W.	W.t.Z.	Z.W.	betrokken.	„	„
18	763,40	762,32	760,69	14,9	18,8	16,2	0,93	0,70	0,86	Z.t.W.	Z.Z.W.	Z.Z.W.	„	bewolkt.	betrokken.
19	758,57	758,53	757,88	15,7	16,0	14,1	0,87	0,84	0,86	W.Z.W.	W.	W.	„	betrokken.	bewolkt.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.